

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС)

Виходить в 5 грудня
1939 року

№ 46 (4125).

СУБОТА

3

ЛИСТОПАДА
1939 р.

Ціна 8 коп

СВОБОДА? УСВІДОМЛЕНА НЕОБХІДНІСТЬ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ЧИТАЙТЕ

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ЄДИНА В ОБЛАСТІ ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА
ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКУ З ІНТЕРЕСОМ ЧИТАЮТЬ І СТАРШІ

"Молодий комунар"-91 - це інформація про "гарячі" події, поради на всі випадки життя, модні пісні, портрети популярних артистів, реклама, кросворди, спорт, таємниці непізаного, енциклопедія кохання "Камасутра", програми Центрального, Українського, обласного телебачення, можливість знайти друга через газету, поезія, музика, історія.

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА:

на рік - 6 крб.,
на півроку - 3 крб.,
на квартал - 1,5 крб.

У кіоски газета надходитиме в обмеженій кількості, тож аби не пропустити цікавих публікацій, яких не знайдете більше ніде, оформіть передплату на нашу газету.

Індекс - 61103.

Наша газета даватиме слово людям усіх політичних поглядів

Купонний суверенітет?

Нарешті хоч про одну значну переміну в нашому житті ми можемо з гордістю сказати, що відбулася вона без втручання Москви, центру, імперії, Союзу - коротше, «захист свого споживчого ринку» Україна через лисяло-голубі папірчики здійснює без стороннього «закордонного» тиску. Більше того - навіть без участі власної Верховної Ради, котра обговорювала введення купонів постфактум, уже після прийняття відповідного рішення урядом, це уже тоді, коли на так званих «картках споживача» в деяких бухгалтеріях уже й чорнило від печаток висохло - приходить і одержуй. Але тільки сам - навіть за дорученням не видадуть. Дуже цікаво було спостерігати, як деякі депутати (приміром, В. В. Гриньов) наполягали на розподілі відповідальності за наслідки цієї акції між Верховною Радою і Радою Міністрів, а інші підкреслювали, що уряд має право на самостійні рішення, і нічого законодавчому органу на нього тиснути.

В уряді я не маю нікого. А у Верховній Раді є знайомство. І не тільки у мене, а й у багатьох кіровоградців, читачів «Молодого комунара», котрі голосували за В. Є. Панченко і В. І. Шишкіна. Тепер вони народні депутати України і в силу депутатських обов'язків повинні давати відповіді на запитання виборців. Пояснення офіційних осіб і знайомих демократів, що мовляв, у нас усе вигребли Польща, Росія, Молдова, Литва, котра ввезла сюди масу дерев'яних карбованців, що купони зупинять спекуляцію, мене не влаштовують. Наші депутати ближче, ніж я, до центру (уже нійського, добились!), тому, сподіваюся, зможуть пояснити таке:

1. У «картці споживача» на 200 крб. є 12 купонів по карбованцю, 6 - по 3 крб., 3 - по 10 крб., 3 - по 25 крб., 1 - по 50 крб. Більшість покупок, які ми робимо в магазинах, дрібні, і коли я витрачу купони на невеличкі суми, то доведеться за 5-карбованцеву річ давати 50-карбованцевий купон, одержувати на здачу не купони на 45 крб., а гроші - і нудні з ними йти! І хто при цьому відбирає в мене право купувати в магазині товари на оті 45 крб. - Прибалтика, Кремль, інопланетний, нечиста сила чи хтось інший? І як мені жити при таких розкладах?

2. Текст на 5-карбованцевій купоні 1961 року випуску: «Государственные назначенские билеты обеспечиваются всем достоянием Союза ССР и обязательны к приему на всей территории СССР во все платежи для всех учреждений предприятий и лиц по нарицательной стоимости».

Якщо на ці гроші я не все можу придбати без купонів, то про яку «обязательность приема» може йти мова? І про які «все платежи»? Чи не порушення це закону і моїх громадянських прав? Можна підійти з іншого боку: якщо ми вже не «территория СССР», а окрема країна, то чому в нас у ходу валюта чужої держави? Це - законно!

Один із названих тут шановних депутатів - юрист, тому надіюсь (і не тільки я) на компетентну відповідь. Запитувати наших обранців про те, чи зумовить купонний «захист ринку» збільшення товарів у крамницях, аважаю непристойним. Передбачаю, що ціни на базарі, спекуляція, і в тому числі купонами, зловживання в торгівлі і хаос збільшаться разів у 5-6.

І. КУЗНЕЦОВА,
жителька Кіровограда.

ЯК НАЗВЕМО СПІЛКУ?

На XXVI з'їзді ЛКСМУ (МДС) делегати висловили пропозицію провести референдум щодо зміни назви Спілки. Останній пленум ЛКСМУ (МДС) запропонував механізм проведення референдуму («МК» за 13 жовтня). Сьогодні ми пропонуємо інформацію про хід референдуму з деяких районів області.

СВІТЛОВОДСЬК (інформацію передав перший секретар міськомкому комсомолу Анатолій Патока).

У місті, як і в районі, передбачити процентний показник важко. Це — результати перших зборів. Я думаю, одне, вийшло трошки не так. В цілому ж ситуація можлива така: п'ятдесят на п'ятдесят відсотків. Назви пропонуються найрізноманітніші. Мій варіант — Спілка молоді України.

ДОБРОВЕЛИЧКІВКА (інформацію передала завоєв райкомкомсомолу Лариса Стеценко).

З 30 жовтня проходять комсомольські збори в першій школі. Результати різні. Хоча може статися, що назва залишиться як довгі роки до нинішнього — ЛКСМУ України. Такої думки, принаймні, були комсомол на своєму семінарі.

ГОЛОВАНІВСЬК (інформацію передав другий секретар райкомкомсомолу Сергій Душок).

Напевне, більшість комсомольців у районі висловиться за збереження попередньої назви Спілки. Це — перші спостереження. Хоча прогнозувати небезпечно, а саме може бути.

При опитуванні з шести молодих людей (п'ятеро з них — комсомольці) за збереження назви, яка є сьогодні, висловилося п'ятеро, один (до речі, комсомольський школяр) — проти. Аргументувати свої пропозиції ніхто з опитаних не захотів. Так як — і себе назвати.

ЗНАМ'ЯНКА (інформацію передав другий секретар міськомкому комсомолу Володимир Сокирко).

На час, коли запитали про стан справ, у районі відбулися в дев'ять комсомольських організацій збори. Всі десять — за збереження тої назви, яка є нині. Що далі буде — не можна сказати.

ДЕЩО ПРО «КУПОНІЗАЦІЮ»

Знаємо про електрифікацію, колективізацію, індустріалізацію... А тепер наші голови ще й... «купонізація». З 1 листопада ц. р. введено купони і картки споживача. Прокоментувати невелику подію попросили заступника начальника головного планово-економічного управління облвиконкому П. І. ПЕТРЕНКА. Ось що він повідомляє:

— Є різні думки з приводу треба чи не треба вводити картки споживача і купони. На мою думку, цей

захід допоможе захистити і стабілізувати ринок України. Щоб менше вивозилося продовольчих і непродовольчих товарів за межі республіки. Основна мета постанови уряду республіки — «за'язати» зайві гроші, яких у людей нагромадилося дуже багато. Гроші шукають товар, а його нема. Тому введення карток ставить у більш-менш рівні умови всіх споживачів. Людина тепер не підє купувати зайве про запас, бо не вистачить купонів. Гадаю, з їх введенням через кілька місяців на полицях магазинів з'являться товари, які донедавна викупалися всі підряд. А забезпечення купонами 70 процентів зарплати — це гарантія середнього достатку громадян.

На мою думку, такий тимчасовий захід потрібний на порозі ринку. До речі, є й особливості. Передбачається, що товари вартістю понад 1500 карбованців зможуть купити тільки мешканці нашої області. В рівних умовах з сільськими повинні бути і міські забудовники.

М. ЧЕРКАС АМЕРИКИ НЕ ВІДКРИВ

Минулої неділі «Кіровоградська правда» надрукувала матеріал М. Черкаса «Кому слугує «Вечірняк». Стаття викликала тривогу за долю демократичної і юної газети міської Ради у багатьох читачів. Наш кореспондент попросив відповісти на кілька запитань редактора «Вечірньої газети» В. ВАКУЛИЧА.

— Як редакція розцінює виступ М. Черкаса у «Кіровоградській правді»?

— Він висловив не стільки свою, як офіційну точку зору обкому КПУ. Подано її не в прямій формі, а через свого працівника, який підписався членом Спілки журналістів.

Свої проблеми ми знаємо, вирішуємо, і Черкас нам тут Америки не відкрив. Дивує споглядальна позиція Миколи Васильовича, який не прийшов до редакції, не запропонував кращих авторів. Відсиджуватися в кушах і чекати, поки хтось із нас зробить помилку, — набагато легше, ніж робити добру газету. А робимо ми якраз те, що слід сьогодні робити. Почали боротьбу з місцевою мафією, розповіли про неправильний розподіл автомобілів, про зловживання працівників фірми «Орбіта» і т. ін. Газета дала можливість розкритися демократичним силам, які раніше не мали трибуни. Багато авторів приходять із «Кіровоградської правди». Де їм не дають можливості виступити. А це порушення закону конституційного права на свободу слова і друку.

— Тим часом Вас звинувачують у відвертій дезінформації, непослідовності...

— Насправді це пересмикування цитат. Особливо щодо кількості вбитих на чужині наших земляків військово-службовців. Цинізм якийсь. Адже за Черкасом, якщо привезли дві цинкові труни, то тривоги бити не треба, а якщо п'ять, то можна. Суть в тому, що «Вечірня газета» дала ту інформацію, що прозвучала на мітингу-реквіємі біля пам'ятника Т. Г. Шевченку, а також на зустрічі в президії міської Ради з представниками нових партій, організацій і рухів. Де ж тоді були, скажімо, працівники військового комітату, чому відразу не уточнили цифру?

— Автор зауважує на тенденційності газети і, здається, хоче бачити її інтендантським бойовим листком не тільки міської Ради!

— Справді, нас хочуть повернути до старих добрих часів, коли не було й мови про критику системи. Ті нам треба міняти, а не ремонтувати читачам крани і стелити дороги.

— То кому ж насправді «слугує «Вечірняк»?

— «Вечірня газета» виконує свій конституційний обов'язок — забезпечує право висловитися кожному. Ми служимо кіровоградцям, які мають різні погляди. І, звичайно, міській Раді, яка також далеко не однорідна.

У відповідь даємо матеріал на тему: «Кому служить товариш Черкас?».

Збори прийняли доповіднення та зміни до Програми та Статуту. Збори підтвердили повноваження голови Руху народного депутата УРСР І. Драча. Серед його заступників — народні депутати УРСР М. Горинь,

С. Головатий, І. Засць, народний депутат СРСР С. Кошевич.

Був прийнятий ряд ухвал. Докладніші нотатки читайте в наступних номерах «МК».

Наш кор.

«ПЕРЕБУДОВА» ВІДПАДАЄ

25—28 жовтня у Києві відбулися другі Всеукраїнські збори Руху. З часу установчого з'їзду пройшло трохи більше року. Народний рух України за побудову самостійної української держави.

громадсько-політична організація. Тепер вона називається Народний рух України за побудову самостійної української держави.

ГАЗЕТНА ІНТРИГА

Тривожною несподіванкою сталося рішення останнього пленуму обкому КПУ. Затвердженого редактором нової газети обласної Ради «Народне слово» М. М. Волона обрали секретарем обкому КПУ по ідеології. Це драматизувало ситуацію настільки, що депутати обласної Ради напередодні сесії не знали, чи матимуть свою газету. А трудовий колектив «Кіровоградської правди» надрукував звернення до читачів нібито про загрозу зникнення своєї газети (?!).

Кореспондент «МК» В. ТАРАСЕНКО взяв інтерв'ю у нового секретаря обкому КПУ по ідеології М. М. ВОЛОНА.

— Микола Микитовичу, розкажіть детальніше про інтригуючий перебіг подій.

— Коли президія обласної Ради приймала рішення про створення друкованого органу, то виходила з того, що це необхідність. Ради беруть владу в свої руки, і без преси влади нема. Зараз процес створення радянських газет йде по всій республіці. В Кіровограді вирішили створити «Народне слово». Ми чекали сесії. Але перед цим відбулася обласна партконференція. Мене рекомендували в члени обкому партії. На пленумі запропонували мою кандидатуру на посаду секретаря обкому партії по ідеології. Ситуація склалася нестандартна. Рішенням президії обласної Ради я був затверджений головним редактором і це рішення повинна була затвердити сесія. Але... Оскільки створення друкованого органу справа нелегка і дорога, окремі депутати завагалися. Обком партії перед цим висловив пропозицію про недоцільність створювати газету обласної Ради. Хоча принципово не був проти її створення. Навапи. Керувався постановою Політбюро ЦК Компартії України, де сказано, що партійні органи повинні підтримувати становлення радянської преси. Тож з боку обкому була підтримка, але подумали, чи доцільно для такої невеликої за кількістю передплатників області створювати нову газету. Тому була така пропозиція. Оскільки частина нового колективу набрана, було запропоновано об'єднатися із «Кіровоградською правдою», залишивши назву «Народне слово». Бо Ради зараз представницькі, у них ширше коло проблем, ніж у партійного комітету.

Погодилися на те, що буде газета обласної Ради та обласного комітету КПУ. Але на пленумі, коли запропонували очолити таку газету, я сказав, що не можу покинути свій колектив. Я його набрав, несу моральну відповідальність перед людьми і залишаю їх у такий складний момент не мону. Тоді пленум вирішив обрати секретарем, а на посаді редактора не затверджувати. Була ще одна пропозиція — секретар обкому партії і одночасно редактор цієї газети. Однак вирішили почесати до сесії обласної Ради. Колектив «Кіровоградської правди» провів збори трудового колективу і виступив проти цієї пропозиції. Тому обласна Рада затвердила рішення президії. «Кіровоградська правда» залишається органом обкому КПУ, а «Народне слово» — газетою обласної Ради.

— Тобто ви залишаєтесь...

— Секретарем обкому КПУ по ідеології.

— А редактором «Кіровоградської правди»?

— Залишається О. Ф. Кердіваренко.

— Хто буде редактором «Народного слова»?

— Сесія затвердила тимчасово виконуючим обов'язки головного редактора В. П. М'ятовича. Питання про редактора газети вирішуватиметься на наступній сесії.

— А ви не бажаєте стати редактором «Народного слова», будучи секретарем обкому?

— Це не від мене залежить. Вирішувати депутатам. Колектив «Народного слова» не проти, щоб секретар по ідеології обкому КПУ очолював газету. І нічого тут дивного немає. 90 процентів депутатів-керівників — це комуністи, яких люди обрали.

— Чи не була б це друга газета обкому КПУ?

— Ні. Зараз Компартія не така, якою її вважають і критикують. Якби там не було, кожна партія служить не для своїх вузькоутилітарних ідей. КПРС весь час проголошувала у своїй програмі, що все робить в ім'я народу. Тут розбіжності немає.

— Такий стрімкий перебіг подій напевне збагатив Вас як політика, додав досвіду?

— Досвід сучасний, хоч і невеликий, з'явився. Треба було порадитися з колегами обох газет.

Тепер буде дві газети і головне, щоб вони не аступали в конфронтацію.

У №1

Сесія Кіровоградської обласної Ради прийняла рішення з 1 січня 1991 року припинити будівництво екологічно небезпечного гіганта — гірничо-збагачувального комбінату окислених руд у м. Долинській. Перед цим московське Міністерство металургії відверто проігнорувало депутатський запит про відсутність екологічного обґрунтування будови. Союзний монстр вже спаллює сотні гектарів добротного чорнозему, споруджується на геологічному розломі і страша екологічна катастрофа загрожувала найменше двом областям України.

Наш кор.

«Вам мат, колего!»

Відбулися командні змагання юних шахістів на Кубок шкіл міста Кіровограда. Після цікавої і напруженої боротьби почесний Кубок завоювала дружина команди СШ № 10. На другому місці шахісти СШ № 11, на третьому — СШ № 6. На жаль, відмовили своїми вихованцями взяти участь у змаганнях нерівнини шкіл № 4, 5, 13, 14, 23, 32.

Ю. ПІГАРЬОВ,

головний суддя змагань.

ДЕПОЛІТИЗАЦІЯ ОСВІТИ?

Сьогодні на всіх рівнях йдуть розмови про деполітизацію школи. Хтось бачить це як панування анархії, безладу, інший, як відторгнення від дитячих душ умів замшених догм, виховання критичного ставлення до всіх точок зору. Багато хто до пуття й не знає, що воно таке, та деполітизація, і як вона буде проходити. Тож ми вводимо тимчасову рубрику, в якій будемо подавати різні, часом полярні думки, з приводу деполітизації освіти. Запрошуємо вас до розмови. Якщо вам не байдуже майбутнє нашої середньої і вищої школи, рівень розвитку освіти — пишіть.

ШКОЛИ БЕЗ ПІОНЕРІВ НЕ УЯВЛЯЮ!

Сьогодні слово має піонервожата Криничуватської середньої школи Устинівського району Людмила Вікторівна ТНАЧЕНКО:

— Я проти деполітизації школи, я за те, щоб була і жовтєвська, і піонерська, і комсомольська організація. Як це діти можуть бути у школі без піонерської форми, без галстука? Я не уявляю цього... Може, в майбутньому, назва зміниться, але дитяча організація повинна існувати. Вона спрямовує дітей на корисні справи, направляє в правильному руслі їх дозвілля, виховує.

Для автобаси тресту «Кіровоградбуд» конкурс профмайстерності — не новинка. Ось і недавно проішов черговий, в якому взяли участь і представники районної організації профспілки. Світловодська підшефного колективу імені Божени Кіровоградського району, СПТУ № 31 м. Олександрії, СШ № 5 обласного центру. Крім фігурного водіння автомобілів та знаання правил вуличного руху, учасники змагалися у перетягуванні канату, підніманні гир, стрільбі. Першість виборола автоколонна № 1 м. Кіровограда. В індивідуальному змаганні першим був водій цієї ж автоколонни Володимир Пташин.

На знімку: під час змагань; директор автобаси В. Г. МІКУЦЬКИЙ вручає нагороду капітану команди а/м № 1 Володимиру ПТАШИНУ.

Фото В. ГРИБА.

НЕ ЛІЦЕЙ, А ГІБРИД

Як ми вже повідомляли, Кіровоградська міськрада прийняла рішення переселити музичну школу з міської лікарні. Але туди перебралася частина 3-ї міської лікарні. Була ще ідея разом із музичним училищем поселити одну з музичних шкіл, об'єднавши їх у музичний ліцей.

Таке враження, що ініціатори ідеї ліцею бубнували у даху, не подивившись у святці або хоча б в енциклопедичний словник. Що таке ліцей? Це середній навчальний заклад, яким і є музичне училище, як його називали у перші десятиліття Радянської влади, музич-

ний технікум. Гібрид музичних шкіл та училищ ліцею не дасть. У кращому випадку він дасть музичну 11-річку, які створюються при консерваторіях у великих музичних центрах із оперним театром, симфонічними оркестрами та іншими ознаками широко розвинутої музичної культури. На жаль, у Кіровограді нема ні консерваторії, ні оперного театру, ні симфонічного оркестру. Музичні 11-річки існують не зміст музичних, а паралельно з ними. І, що дуже важливо, випускники цих шкіл не

одержують права працювати за фахом. Це право дає тільки диплом про закінчення музичного училища.

Кількість приміщень у споруді райкому ледве-ледве вписується у навчальний план училища. Додання сюди музичної школи призведе до того, що ні школа, ні училище не зможуть нормально проводити заняття.

Скільки триватиме такий підвішений стан — не знає навіть сам Господь Бог.

КІМ ШУТЕНКО,
член Спілки композиторів СРСР.

...І ПРО ЗОРЮ НАД ВІФЛЕЄМОМ

— Ми всі любимо вашу газету, — запевнив мене директор Олександрійського культосвітнього училища В. С. Карпов.

Я б могла з недовірою поставитися до цих слів, адже добре знала, як ідуть справи з передплатою. Але сьогодні говорити про це якось навіть незручно. В умовах, коли так підвищилася «ціна на гласність», дорікати людям, що забувають про свою комсомольську газету, у мене не вистачало сміливості.

— Не підписали, бо дорого, — говорили мені дівчата з другого бібліотечного. — Та ви не думайте, газета нам справді подобається. За останній час вона стала і цікавіша, і сміливіша. Але погано, що дорожча, — знову шкодували майбутні бібліотекарі.

На той час, коли я зустрічалася з ними, — а було це на початку жовтня, — «Молодий комунар» у групі передплатило 9 чоловік. Заступник директора культосвітнього училища І. М. Кісарєв запевнив мене, що передплата на «Молодий комунар» йде значно швидше, ніж на інші молодіжні газети, у тому числі й на популярне нині «Комсомольское знамя».

— Можливо це тому, що наша газета найдешевша з молодіжних видань? — запитую І. М. Кісарєва.

— А ви знаєте, я так не думаю, — говорить Іван Михайлович. — Ось я вже давно з комсомольського віку вишиваю, а читати «Комунар» люблю не за об'язком. Все-таки молодіжне життя області висвітлює тільки він. А що, до речі, висловлювали вам наші учні?

— Більше сенсационних матеріалів давати просили, про життя студентів писати...

Треба сказати, що, зустрічаючись з нашими читачами з року в рік, ми, журналісти «МК», чуємо ледве не одні й ті ж побажання. Більше пишуть про студентське життя. Ми й пишемо. Та, мабуть, недостатньо. Врахуємо.

В Олександрійському СПТУ № 3 теж висловлювалися побажання, щоб газета більше писала про молоді, її проблеми, позиції. Але на відміну від культосвітніх, майбутніх шахтерів (це училище гірничого профілю) «Молодий комунар» читають менше. Навіть у групі майбутніх продавців — є тут і така — зовсім не багато дівчаток підняли руку, коли я поцікавилася, хто читає газету.

Та не діялися на це, розмова у нас вийшла цікавою. Можливо тому, що потрапила я в групу під час уроку естетики. Оксана Кондус, наприклад, запропонувала не друкувати телепрограму, а вивільнену сторінку присвячувати молодіжному життю. На жаль, зробити це не так просто. Ми прекрасно розуміємо, що певна категорія людей цікавиться газетою несамоперед із-за телебачення. Радості від цього мало, та що поробиш.

Лунали й інші пропозиції, їх підсумував викладач Л. Д. Старжицька: «Друкуйте більше статей з питань фольклору, етнографії, причому на місцевому матеріалі».

Чому сьогодні вирують національні конфлікти? Що таке ринок? Чому нічого не пишете про боротьбу із СНІДом? Ці і безліч інших питань цікавили представників олександрійської молоді. Гортаю записничку і подумки окреслюю теми, над якими варто замислитися.

— Чому ви так мало пишете про історію релігії, про Ісуса Христа, зокрема. Нам цікаво, — висловлювалися учні СПТУ № 3.

— Сьогодні вся преса про Христа пише, — не стримуюсь.

— Але ж ви бачаєте, щоб ми передплатували не всю пресу, а «Молодий комунар», — спіймали мене на слові майбутні продавці.

Коли я розповідала про свої зустрічі у міськомі комсомолу, перший секретар Ю. Мороз сказав: «Ми обов'язково допомагатимемо з передплатою. Я щойно повернувся з відпустки, тому картина мені поки що невідома. Але твої безпосередні зустрічі з олександрійцями будуть, на мою думку, найкращим гарантом передплати». Хто його знає. Найкращим гарантом передплати очевидно буде змістовність, інформаційність, зрілість нашої газети. Всі ми в молодіжці зацікавлені в цьому. Але зробити газету цікавою можемо тільки разом з вами, дорогі читачі.

В. ЛЕВОЧКО,
спецкор «Молодого комунар».

м. Олександрія.

ОДЯГНУТІ ЖІНКИ — У ГНІВІ

Коли в Кіровоградському будинку архітектора проходила (не вперше) виставка еротичного фото, з її афіш зображення оголеної натури вишкрябувалися з «м'ясом». А під двері виставочного залу було підкинута листа, якого подаємо мовою оригіналу, вилучивши найбрутальніші вислови.

Дорогі чоловіки! Знаю, що ображаємося к Вам без всякої надії на позитивні дії по отношению к нашей просьбе, мы все-таки пытаемся выразить Вам наше огромное возмущение по отношению к нам — одетым женщинам, которым стыдно слышать в транспорте и на улице слова, обращенные мужчины к женщине: «Ты видел, опять голых баб рекламируют». Прикрываясь словами: «Изображение женской красоты», но «не красота спасет мир, а интеллигентность», вы выставляете на посмешище нас, перед нами, без всякой жалости и стыда.

Может быть вы хотите показать женскую «красоту», только это не перед советскими хвамами, которые видят в нас только половой акт. В г. Кіровограді інтелігентів нет. Может быть здесь на фото есть ваши жены, дочери, просто сожительницы, которыми вы зарабатываете деньги, пусть они нас извинят, но для общества порядочных женщин, они слишком низки, они просто безстыжие голые твари, которые позволили, чтобы ихими задками зарабатывали деньги, при этом не обижая в заработке себя потому, что есть еще такие алчные мужчины, которым не хватает вашего вида. Вы скажете, что мы отстали от жизни, — за рубежом это просто и давно, но не забывайте, что там давно введена свободная любовь. Так неужели и вы хотите сидеть у телевизора смотреть очередной эротический фильм, а Ваша жена в это время в другой комнате обхаживала своего любовника? Ведь все самое ничтожное идет к нам оттуда. Не убирая со стен фото женщин, можно также показать и сильное тело мужчин, ведь сейчас в городе только пьяные ханурики, наркоманы, ели двигающиеся туеядцы, мелкие шорышки, ничтожные петухи, прыгающие возле каждой проходной девушки — считая себя за мужчину, так покажите на фото каким должен быть мужчина, пусть задумаются над собой все то ничтожество, которое нас женщин окружает. А мы, глядя на эти снимки, отдохнем от этих свинских рыл — множество которых составляет наш город. И все таки очень просим — хватит нас унижать, уберите вашу выставку.

Дівушки, котримі можна любоватися.

РЕДАКЦІЙНА РЕМАРКА. Коментарі до естетичних смаків безіменних авторок не маємо — маємо запитання. Нас дуже порадувала звістка, що в місті, де немає інтелігентів, є принаймні дівчата, котрим можна милуватися. Хотілося б знати про вас більше. Повідомте нам, будь ласка, чи маєте вищу освіту? Якщо маєте, то чи не пропустили випадково середню? А коли здобули середню, то чи не проминули початкову, коли оволодівають азами грамотності й засвоюють, які слова не личить вживати інтелігентним людям?

Чекаємо відповіді поштою, але на крайній випадок можна і під двері.

КАМПАНИЯ ПО ТРАУРУ?

Замітка з враженнями про день пам'яті Віктора Цоя («МК» за 29.09.90) ще тільки набиралася в друкарні, як один із організаторів цієї акції показався в редакцію з претензіями. Олексій Іванович, представник центру дозвілля «Червоний клин», вважає, що газета виходила лише один негативний штрих і тим самим звела нанівець величезний позитивний резонанс від вшанування пам'яті артиста: було відслужено панахиду, посаджено дерево в пам'ять про Віктора, влаштовано показ фільму та відеоконцертів із участю Цоя, відкрито пам'ятну дошку — камінь до її підніжжя спеціально підбирали в кар'єрі...

Донори розсердилися Олексія в неувазі до старань його фірми мали раціональне зерно: ми справді розповіли читачам не все, що відбувалося тієї неділі. Серед причин, через які написали мало, була й така: щось у цій насиченості «відзначень» трагічної події було штучне й трохи демонстративне. Поминати за народними звичаями заведено скорботною тишею, а не кампанією «мероприятій» (у даному випадку майже всеохопної).

Ми, звичайно, того не хотіли, але оця несправжність трауру проявилася не тільки в описаному газетою конфузі із демонстрацією фільму «Голка». Ще у згаданій публікації ми зауважили, що текст меморіальної таблички видається неповним. А минулого тижня побачили, що табличка з повідомленням про трагічну загибель Віктора Цоя зі стіни поблизу кафе «Фонтан» щезла безслідно. Бетонна поверхня стіни замазана, згаданий О. Івановичем камінь заляпаний вапном... Можливо, після перефарбування стіни зникла металева пластинка з'явиться знову? Але «ігри» з нею (та ще й у місці з не найліпшою репутацією, де проводяться «зйомки», жбурляються під стіну недопалки, у повітрі висить лайка) утвердили нас у думці, що в таких поминках, на жаль, далеко не все етично бездоганно.

Кор. «МК».

ДИСКУСІЯ... У СТИНАХ КДБ

Сьогодні, коли перед іноземними делегаціями гостинно відкриваються двері атомних електростанцій, коли закорські гості спокійно прогулюються по Байконуру і ядерних полігонах, візит депутатів Кіровоградської міської Ради, а разом з ними й журналістів до обласного управління Комітету держбезпеки виглядає ледь не сірою буденністю. Правда, у наших місцевих масштабах екскурсія по кабінетах та інших приміщеннях цієї затеминої організації викликала у присутніх більше емоцій, аніж, певно, склянка лимонаду у літню спеку.

Роль гідна впевнено виконував заступник начальника обласного УКДБ, він же — голова постійної комісії міської ради по правах людини, соціалістичній законності, охороні державного і громадського порядку, громадських організацій і гласності Едуард Петрович Левичкий. Показані ним робочі кабінети (деякі з них переобладнані з колишніх камер) вражали незвичкою для цивільних монитор акуратністю (ніде жодного папірця — все сховане у сейфах та шухлядах) і такою звичною тіснотою.

— Враховуючи специфіку нашої роботи, — бідкався ще один заступник начальника (по кадрах) М. С. Перепелиця, — два-три чоловіки в одному кабінеті — все-таки забагато.

Слід віддати належне й депутатам міської Ради, які, на відміну від представників журналістського корпусу, приспівливо розпитували Едуарда Петровича і його колег про все, що бачили (пасивність газетарів й теле-радіожурналістів можна пояснити тільки тим, що чимало з них уже бувало тут — по роботі, звичайно).

Та організована Е. П. Левичким екскурсія, була тільки прелюдией до тієї розмови, яка відбулася пізніше у невеличкій затишній їдальні (під час дискусії бажано могли підкріпитися смачним чаєм). Саме тут депутати очолюваної Е. П. Левичким комісії (як пізніше з'ясувалося, більше дві-третьох процентів з них — представники демократичного блоку) «відвели душу» —

кожен міг поставити будь-які запитання, на котрі відповіли уже згаданий М. С. Перепелиця, начальники відділів С. Д. Лісученко, В. Н. Борисенко та М. І. Цимбаревич. Не залишався без запитань і Едуард Петрович. В усьому разі його колеги по депутатській комісії В. Дюленко, О. Тимошенко, М. Безгалтий, О. Власов та інші про це «потурбувалися».

Гострий хід дискусії не був несподіваним для одного чи іншого боку — надто довго за відлякуючими збриваючими спочатку ДПУ, потім НКВД, а згодом КДБ творились несправедливі діла, в результаті яких тисячі людей кинули в сибірські концтабори, чимало з них там і щезли там безслідно, перетворившись у прах, який мав би лежати на рівнодушній землі, а не топтатися байдужими ногами у чужому краї. Щоправда, стосовно КДБ, то воно не заслало безвинних тисячними партіями у Сибір, але чітко оберігало тоталітарний режим, вміло розправляючись з тими, хто смів проти нього підняти голос.

Споконвіку це відомство виконувало каральні функції, та й в положенні про органи держбезпеки, як сказав Е. П. Левичкий, було записано, що «вони є бойовим загоном КДБ, який Компартия тримала під рукою для власної безпеки. КДБ стояв на сторожі не інтересів народу, а привілейованої верхівки партійних і радянських органів».

Однак, на щастя, ситуація змінилася — і в суспільстві, і в належних йому організаціях. Віднині головне і беззаперечне завдання цих органів — захищати саме народні інтереси, безвідносно до партій і політичних рухів. Але дуже важко працювати, наголосив Е. П. Левичкий, не маючи основного документа, де було б чітко зазначено завдання КДБ, його права, обов'язки і т. д. Саме тому не раз під час зустрічей колективу із народними депутатами Верховної Ради УРСР В. Панченко та В. Шишкіним висловлювалося їм прохання сприяти форсуванню розробки і прийняття Закону про органи державної безпеки.

— Ми не раз чули донір в свою адресу, — звернувся до присутніх Е. П. Левичкий, — про те, що нашим органам треба покаятися перед народом. На загальних зборах працівників обласного УКДБ було прийнято рішення, що нинішньому колективу нема в чому каятися. Люди, котрі тут працюють, не ачинили ніяких протизаконних дій, які були б спрямовані проти безвинних людей. Остання кримінальна справа у цих стінах була порушена ще в 1969 році, звідтоді вся діяльність наших органів обмежувалася профілактичною роботою (саме через відсутність претендентів на камерні приміщення, останні було вирішено переобладнати на робочі кабінети. Та навіть після цього їх не вистачало — АБТ). На тих же зборах було вирішено клопотати перед міськрадою про виготовлення і встановлення у виділеному нею місці пам'ятного знака кіровоградцям — жертвам репресій. Працівники обласного УКДБ зібрали для цього тисячу карбованців, але так, як їх, напевно, буде замало, тому ми звертаємося до президії міської Ради народних депутатів відкрити спеціальний рахунок, на який би бажані зможли внести гроші.

Розмова тривала більше двох годин. Під кінець зустрічі, коли запитання у депутатів вичерпалися, їх вишенезані співрозмовники з обласного УКДБ і самі «перейшли в атаку». Але демократи не розгубились — в усьому разі відповідали з такою ж впевненістю, як і перед цим ставили запитання. Присутнім журналістам не було потреби вишукувати якісь хитромудрі питання — за них це зробили учасники дискусії. Хоча під кінець деякі теж скористалися своїм професійним правом.

Після того, як обидві сторони повністю задовольнили свою цікавість, Е. П. Левичкий в присутності журналістів і колег по роботі провів засідання очолюваної ним депутатської комісії. На порядок денний були внесені питання про пільги жертвам репресій та виготовлення пам'ятного знака і про муніципальну міліцію. З обох питань комісія прийняла відповідні рішення.

О. ПИЛИПЕНКО.

Від Львова до Луганська

НОТАТКИ УЧАСНИКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО СЕМІНАРУ

Семінар проходив у чудовому комплексі регіонального молодіжного центру в Тернополі. В тому приміщенні, яке виросло, мов гриб у парку, що чимось нагадував ліс, майже на березі колишнього Комсомольського озера. І проходив саме в тому приміщенні, яке за рішенням Тернопільської міськради до 1 грудня нинішнього року має бути націоналізованим.

Зрештою, справа не в націоналізації майна ВЛКСМ, за яке ратують демократи, і Тернопіль взявся першим це про експериментувати. Справа і не в колишній назві озера (Комсомольське), яку чомусь відняли і називають просто — Тернопільський став (хоча багатьом образливо: в свій час комсомольці тут лопатами копали це озеро). Справа в семінарі, який зібрав секретарів і завіділками обкомів комсомолу, кореспондентів молодіжних газет республіки.

Як завжди в таких випадках не всі приїхали — а ті, хто прибув у Тернопіль в перший же день, міг побачити панети голодуючих студентів на площі. Вони голодували в підтримку колег, що в Києві хотіли вплинути на Верховну Раду нашої республіки.

Від них і прийшов перший секретар Тернопільського обкому комсомолу Юрій Желізовський. Він розповів, що Тернопіль, це як полігон різних випробувань на республіканщині. Важкі до недавня стосунки з партійними комітетами і їх повчальний, а пізніш — вибіжувальний «аппли», неконструктивність роботи обласної Ради народних депутатів і послідовність рішень міськради. До речі, за словами Юрія, міськраді варто віддати належне, що всі рішення, які приймає, виконуються.

У цій ситуації, плюс складуючи з вирішенням релігійних питань, залишається єдине — це конструктивний діалог з усіма політичними силами області. Що вони є, що вони впливають, авторитетні, що їм вірять, за ними йдуть люди — від підлітків до поважних віком — це реальність... Зрештою,

про поточний момент — дещо пізніше.

У процесі роботи відбулося знайомство. Представники областей розповідали, яка ситуація в їхніх краях, як живеться й працюється комсомольцям. З Криму говорили про проблему турків, із Закарпаття — про вимогу угорського населення області створити, як і Крим, домагаться, хоч і не окремому державу, то автономну область. У Донбасі, за словами луганця і донецчанина, в шахтарів може лопнути терпіння і що буде, сам бог певно, не знає. Івано-Франківськ живе ще бурхливіше, ніж Тернопіль — там демократичні процеси набувають розмаху — деполітизація шкіл, училищ, технікумів і інститутів, підприємств і установ — це вже звичайне явище.

Кожен розповідав за комсомол: як вони «крутяться», чим живуть. Що цікаво, зменшується в західних областях кількість тих, хто виходить з ВЛКСМ, а в Івано-Франківській області навіть за квартал астував один школяр! Якщо ж більш серйозно, то тут визріла потреба (як констатували учасники семінару, рано, а чи пізніш це буде й у східних областях) міняти структуру, назву Спілки, доганяти, поки це можна догнати, отой паровоз подій сьогодення. За це першими зялися львів'яни.

Цікавий спомин залишила зустріч з секретарем Тернопільського обкому партії Ярославом Михайловичем Сухим. Ті кіровоградці, що вчилися в Тернопільському інституті народного господарства, пам'ятають його як проректора, а з 15 вересня цього року Ярослав Михайлович — секретар. Не переповідаючи детально його розмови про Декларацію про суверенітет України, скажу, що на запитання, звідки обком партії має детальну інформацію про всі події в області, республіці, Ярославу Михайловичу відповіло — з партійних джерел і що інформація надходить з КДБ. Ще ми, кіровоградці, запитали Я. М. Сухого, як він ставиться до того, що комсомол може бути і є конструктивною опозицією КП, і, чи б він, якби повернути

студентські роки, голодував на площі.

Відповідь була такою: краще, коли б комсомол і партія займали одну опозицію і те, що він по натурі холерик, емоційний і студентом би запросто сів на пліч голодувати, але б коли тоді йому сьогоднішній розум — то б не голодував.

Про Я. М. Сухого у мене склалася думка після годинної розмови: цей один тернопільський секретар азартний всіх секретарів деяких обкомів. Бо життя оцінює критерієм реальності, а не теорії (коли був у Москві в ЦК КПРС, дійшов до мікрофона і розповів про стан справ. Йому кажуть — пропагуйте матеріали XXVIII з'їзду КПРС. Він у відповідь, що комуністи на межі фізичного знищення в області. А йому — про матеріали з'їзду...).

Були на семінарі й круглі столи з питань багатопартійності, говорилося й про релігійні проблеми. На семінарі приїхав з Києва співголова Української партії демократичної згоди Р. Б. Грабар, який розповідав про її цілі, завдання.

З ЦК Компартії України, хоч і запрошувалися представники, ніхто не приїхав.

Перший секретар ЦК ВЛКСМ (МДС) Сергій Вовченко свою розмову з учасниками семінару розпочав із Заяви комсомолу республіки стосовно підтримки вимог студентів, які на той час голодували. Не всі обкоми комсомолу республіки цю заяву підтримали, дехто був, як кажуть, і на боці Масола. Що цікаво, п'ять вимог її повністю не підтримали харків'яни. Як кіровоградці? Відповіді ми не отримали.

Сергій поділявся враженнями від пленуму ЦК ВЛКСМ, де йшла мова про фінанси Спілки, мовляв, лоджні видання, втішеного було мало...

Короткий перелік основних подій в названих регіонах нашої республіки, дає змогу зробити аналіз і дати оцінку поточного моменту і прогнози на майбутнє, — сказав, продовжуючи розмову, завідувачий відділом політики і культури ЦК ВЛКСМ (МДС) Олег Наливайко. — Так, полі-

тичний момент характеризує шість факторів:

Перший. Загострення економічної кризи призвело до страйків шахтарів, водіїв, голодування студентів. Уряд республіки бездіє. Абсолютна більшість розуміє, що розвиток економіки за теперішньої схемою — тупик. Єдиний ахілд, і у цьому все більше переконуємося — перехід до ринкових відносин.

Другий. У політичній сфері закінчується процес формування багатопартійної системи. Вже заявили про себе 12 партій республіканського масштабу. Їх цілі — від поміркованих загальнодемократичних до відкрито антисоціалістичних. В основі роботи більшості з них — критика державного устрою та КПРС. Тому у республіці необхідно будувати цивілізовані політичні структури.

Останнім часом значно активізувався СЧУМ. Її акції носять відкрито конфронтаційний характер. Відбувся і сам розкол СЧУМу (в основному за поглядами його лідерів І. Деркача та О. Вітозича). Осередки СЧУМу активно включилися у антикомсомольську кампанію з метою розширення за його рахунок власної членської бази.

Третій. Прийняття Декларації «Про державний суверенітет України, широкі святкування Дня незалежності України в Закарпатті, освячення пам'ятного знаку жертв голодомору 1933 р. у Лубках прискорило і розширило географію процесів національно-культурного відродження. Активну роль у цих заходах відіграла молодь. Неоднозначне її ставлення до союзного договору. До речі, соціально-економічна криза, міжнародна ворожнеча у країні змушує людей задуматися про доцільність такого союзу. Тому потрібний загальнореспубліканський референдум, а до цього підписати економічні угоди між республіками.

Четвертий. У ряді регіонів республіки розпочався процес демократизації учбових закладів, підприємств, зростає така вимога щодо армії, правоохоронних органів.

У цій ситуації комітети комсомолу, не втручаю-

чись у навчальний, виробничий процеси, позинні знаходити шляхи для своєї подальшої роботи по захисту інтересів молоді, реалізації її потреб і можливостей.

П'ятий. Загостренню ситуації сприяє ряд прийнятих у Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській областях постанов про демонтаж пам'ятників Леніну та знаків на честь Перемоги у Великій Вітчизняній війні. З цього приводу на пленумі ЦК ВЛКСМ (МДС), який нещодавно відбувся, підкреслювалось, що ідолізація особи Володимира Ілліча, канонізація його праць нанесли найбільш нищівний удар по спадщині Леніна. Тому перегляд місцевими Радами місця розташування пам'ятників, з метою відновлення старовинного архітектурного ансамблю, чи перегляд радами фахівців художньої цінності багаточисельних барельєфів, погрудь не варто однозначно оцінювати, як антирадянські, антикомуністичні дії, тим більше, що інженерно-технічне виконання ряду пам'ятників зроблено не тільки без смаку, але подекуди й аморально.

Одна ситуація, коли в Коломиї п'єдестал для пам'ятника зроблений із кладовищених надгробників й інша, коли групи вандалів глумляться над пам'ятниками вождю. Ми засуджуємо такі дії, вважаємо їх негідними для народу, який прагне цивілізованості.

Законні міри треба вживати до руйнівників пам'ятних місць, присвячених визволителям України від німецько-фашистських окупантів. Щодо служби в армії, то думка така — наші земляки повинні служити на Україні (за бажанням за її межами), вивести їх з усіх гарячих точок країни.

Шостий. Продовжується протистояння віруючих трьох церков — УПУ, УГКУ, УАПЦ. Застосовується фізична сила при вирішенні проблем. Є факти непримиримого ворожнечі на цьому ґрунті між братами і сестрами, рідними. Таким чином, повернення через релігію до духовності розпочинається з насильства. Слушна думка з приводу міжконфесійних конфлік-

тів і виходу із цього неприємного становища саятшого Патріарха Київського і всієї України Мстислава, котрий в інтерв'ю аласкору «Молоді України» сказав: «Потрібно, щоб єпископи дали приклад, пояснили, що зараз не час для ворожнечі. Ці конфлікти, біжик є зразком некультурності. Нам треба продемонструвати нашу єдність і культуру нації. Лікування треба шукати у знанні української історії. Може, вже вистачить, щоб центром тяжіння для нашого церковного життя були Рим чи Москва?».

ТЕПЕР ПРО ПРОГНОЗИ НА НАЙБЛИЗЧЕ МАЙБУТНЄ

На жаль, попереду нас чекає багато труднощів. Основний клубок, безумовно, зав'язаний на виходу в ринкову економіку, розвитку суверенітету України. Виходячи з цього, страйкуватимуть робітники, студенти. Посилуватимуться і частково реалізовуватимуться вимоги націоналізації майна КПРС і ВЛКСМ, розширюватимуться деполітизація підприємств і учбових закладів. Можливі деякі пом'якшення у міжконфесійних конфліктах (завдяки зусиллям святшого Патріарха Мстислава).

Загострюватиметься ситуація в Криму, в областях, які межують з республікою Молдова, а Харкові.

Зростатиме криза і в комсомолі: політична, фінансова й організаційна. В цей тяжкий час в історії нашої країни, так і Спілки, мабуть, головним буде допомога одне одному, слід аби єднатись перед майбутніми випробуваннями. Це і буде відповіддю на питання, яке так часто звучить: «Для чого потрібен комсомол?». Адже захист інтересів молоді — це головна мета нашої Спілки. То ж давайте спробуємо це зробити.

А. СТОЯН,
завідувачий відділом
ідеології і культури
обкому комсомолу.
Ю. ЯРОВИЙ,
кор. «Молодого комунара».
м. Кіровоград —
Тернопіль.

ХТО
«НЕ
ЗАХОТІВ?»

Гостросюжетний детектив почався 17 жовтня о 10-й годині ранку на кінцевій зупинці дев'ятого маршрутного таксі. Близько десяти дорослих і троє дітей вже півгодини чекали РАФіка. Всі тихо порадили, коли з-за рогу на вулиці Жадова з'явився мікроавтобус зеленого кольору. Однак водій зробив круглі очі, розвів руками, минав гурт людей, висадив жінку з дитиною і... поїхав без пасажирів. Дозелось записати номер (08-88 КДА)

І прошукати до зупинки «Магазин» аж на вулицю Попова. Там разом зі своїми супутниками побачили тільки «хаїст» наполовину заповненої маршрутки із білою смугою і номером... 08-88 КДА! Хтось навіть встиг з'ясувати чому на кінцевій зупинці водій не взяв пасажирів. У відповідь почув:

— Не захотів!

Детектив продовжується. Адже не знаємо прізвища водія. Не знаємо, коли на дев'ято-

му маршруті буде вдосталь машин. Не знаємо, коли міськвиконком потурбується про тисячі жителів 102-го мікрорайону, які по бездоріжжю, по коліна в багнюці змушені підороги на роботу добиратися пішки і підороги їхати в переповненому транспорті. Люди хочуть знати, хто й досі «не захотів» пустити по вулиці Жадова хоч би один автобус чи тролейбус?

М. Б. РАЧКОВАН: «СПРИТНІСТЬ РУК?.. НІ, ВСЕ-ТАКИ ШАХРАЙСТВО»

Розмова двох літніх жінок на автобусній зупинці привертала увагу багатьох. Одна з них на весь голос розповідала іншій про те, що «бачила власними очима» і співбесідниця то ойкала, жаліючи ошукану потерпілу, то ганили проклятих «обманщиків», котрі видають у людей останню копійку. Діставалося й міліції: куди вона дивиться, чому не садить таких у тюрму!

А сталося ось що. На автомобільному базарі два молодики пропонували бажаним «спробувати щастя» і зіграти в «наперстки». Охочих знайшлося немало. Якесь молода жінка із захопленням крутила в руках двадцятип'ятикарбованцеву купюру — виграну, звичайно. Хлопці її підхоплювали. Кілька разів жінці таланило, потім «щастя» від неї відвернулося. Але вона вже не зупинялася. Коли всі гроші були витрачені, не задумуючись, зняла з руки золоту каблучку — і знову невдача. Каблучка перейшла в кишеню молодика. Отоді й охолола. Лементуючи на весь базар, вимагала повернути гроші й золоту. На що один з молодиків цинічно кинув: «Заткнись! Ніхто в тебе нічого не забрав. Сама віддала. Надурнячок хотіла грошків прихопити...».

Через кілька хвилин хлопців на базарі вже не було. А жінка невтішно ридала...

Якщо говорити мовою Кримінального кодексу, то щодо неї були застосовані шахрайські дії. Про причини цього явища, його природу, ситуацію в області з шахрайством наш позаштатний кореспондент Тетяна ПІДВИСОЦЬКА бесідує з начальником відділу профілактики обласного управління внутрішніх справ М. Б. РАЧКОВАНОМ.

КОР.: Миколо Борисовичу! Почута розмова на зупинці, певно, не єдиний випадок такого безсовісного обдурювання. В усякому разі, то тут, то там можна почути подібне. Що з цього приводу говорить міліцейська статистика?

М. Р.: Останнім часом на території області, особливо в місті Кіровограді, таких чи подібних випадків, котрі кваліфікуються як шахрайство, значно побільшало. За дев'ять місяців цього року у міських та районних відділах внутрішніх справ зареєстровано 49 випадків. І це при тому, що не всі люди звертаються в міліцію. Звичайно, доля подібного роду діянь у структурі злочинності відносно невелика, але їх суспільну небезпечність не слід недооцінювати. І не тільки тому, що людям наносяться значні збитки. Як правило, шахраї — це особи, котрі ведуть паразитичний спосіб життя, зневажають працю і громадський порядок. Серед них багато таких, хто уже відбував покарання за подібні речі чи за інші злочини.

КОР.: То що ж воно таке — шахрайство? Як визначає це Закон?

М. Р.: Кримінальний кодекс кваліфікує його як заволодіння особистим майном громадян чи здобуття права на майно шляхом обману чи зловживання довірою.

Ось конкретний приклад. Громадянин В., котрий мешкає в місті Кіровограді, придбав у власне користування відеоманітофон японського виробництва. Дістався він йому нелегко. Про покупку стало відомо багатьом: довірливий В. демонстрував відеофільми вдома, касети та манітофон давав напрокат. Одного разу у двір до нього завітав незнайомець (удомо залишилась 10-річна сестричка). Відрекомендувавшись товаришем В., незнайомий сказав дівчинці, що її брат дозволив йому взяти відео в тимчасове користування. Дівчинка бачила, що брат частенько давав манітофон товаришам і тому, не роздумуючи, запросила незнайомця до хати, де й віддала дорогу річ. Про все це власнику відео стало відомо тільки ввечері, коли повернувся з роботи... Хто так жорстоко повівся з ним, невідомо й по сьогоднішній день.

А ось інший випадок. У січні цього року в Кіровограді серед білого дня незнайомець запропонував електриковій м'ясокомбінату Н., що мешкає по вул. Карла Маркса, придбати «дорогоцінну» ікону. Поки йшов торг, хитрий шахрай видурив у Н. імпортований манітофон і 2 тисячі карбованців. У цьому ж місяці попався на шахрайську вудочку й ще один кіровоградець. Троє невідомих довго «пропонували» йому купити шкiрки

із хутра норки і так заморочили чоловіка, що той віддав їм 6270 карбованців, а коли трохи оговтався, то не було вже ні хутра, ні грошей, а за «продавцями» й слід прохолос.

Добре нагрів руки на чужій довірливості і «вантажники» бази фірми «Меблі», який, відрекомендувавшись її працівником, пообіцяв незнайомій жінці дістати такі дефіцитні нині меблі, забрав більш як 2 тис. крб. і зник...

КОР.: Сьогодні люди ще мало знають про такий вид злочину, з довірою ставляться до тих, хто обіцяє їм «допомоги». Підступні махінатори, в свою чергу, дуже добре розуміються на людській психології і вміло цим користуються.

М. Р.: Шахрайство — саме той вид злочину, який розцвів на фоні нашої хворої економіки. Гострий дефіцит товарів привів до шаленого росту їх цін на чорному ринку. Люди по кілька місяців стоять у чергах під дверима магазинів, аби купити пральну машину чи елементарну праску (про меблі чи килими вже й говорити не доводиться). Витративши час і нерідко залишившись ні з чим, вони, вкрай зневірені, намагаються знайти «посередника». І він знаходиться, бо вже давно промишляє поблизу цього чи іншого магазину, наживаючись на державному дефіциті й людській безвихідності.

КОР.: Миколо Борисовичу, із сказаного вами вище видно, що способи шахрайства надзвичайно різноманітні. Ошукають людей на ринках, біля магазинів, у «отелях» і навіть у власному домі. Що характерно саме для нашої області?

М. Р.: Найбільш поширеним для нашого краю є посередництво в придбанні дорогих товарів підвищеного попиту. Шахраї, відрекомендувавшись працівниками магазинів чи їх знайомими або іншими впливовими особами, легко вводять людей в оману і, досягши бажаної цілі, щезають в невідомому напрямку. Прихопивши, звичайно, із собою гроші чи цінні речі.

Ось випадок того, як діють такі «спеціалісти».

Із пояснень потерпілого, чия заява лежить в Кіровоградському райвідділі внутрішніх справ м. Кіровограда: «Я стою на черзі в меблевому магазині на Кривоному ринку на м'який куточок і спальню. 20.03.90 року о 8 годині я пішов у цей магазин відмитися. Став у чергу, відмитися. Потім підійшов до продавця. Неповдалішого стая чоловік у синьому халаті, який моргнув мені. Я підійшов до нього, він був схожий на вантажника. Запитав, що мені треба, а йому відповів. Він витягнув із кишені халата паспорт на меблі... Сказав, що може взяти, але зверху 200 карбованців і завтра меблі можна забрати. Я погодився... Він мені сказав, щоб я підійшов до магазину наступного дня о 8 годині ранку. Я прийшов... Цього чоловіка не було там. Я вийшов із магазину і побачив його біля входу: він був у синьому робочому халаті. Запитав його, як справи. Він сказав, що все нормально... Запитав, чи розсортовані гроші. Ми зайшли з К. (потерпілий привів з собою знайомих, які теж побажали «придбати» таким методом меблі, але, на щастя, не встигли — АВТ.) у двір магазину посортувати гроші — 1650 карбованців — на стінку і 700 карбованців — на м'який куточок. Я взяв ці гроші. Він стояв на розі магазину і сказав, що все домовлено, ідіть з чорного ходу, він нас там зустріне. Я віддав йому гроші. Він повинен був сам заплатити в касу. Він перепитав, чи точна сума. Ми пішли до магазину з чорного ходу. Я сказав К., що його допомога не потрібна, йди додому. Він пішов. Я сам пішов і став чекати біля дверей. Почекав 10 хвилин, ніхто не відкривав дверей. Я пішов до магазину, підійшов до вантажника, спитав, чи є імпортовані меблі. Він сказав, що немає. Я підійшов до продавця і запитав, чи оформляв хто-небудь замовлення. Він відповів, що ніхто нічого не оформляв. Я зрозумів, що мене обманули і... поїхав в міліцію...».

У цьому випадку використано все — і уніформа, і паспорти на меблі і добре знання цін та особливостей різних гарнітурів, що, безумовно, зміцнило віру потерпілого в те, що перед ним справді вантажник меблевого магазину.

Але наживаються не тільки на цьому. Неподику випадки й картярського обману. Шахраї, попередньо розподіливши між собою ролі і, звичайно, прихоплюючи, що вони знають один одного, знайомляться на вокзалах, в аеропорту з пасажирами, відрекомендовуючись попутниками. До речі, такі особи вже помічені на автовокзалі № 1. На початку гри потерпілому дають відігратися, а вже потім виключають з нього все. Найстрашніше те, що потерпілий не вважає себе обманути, навіть не підозрює, що за являється шахраями. Так і залишається в невіданні, вважаючи, що йому просто не пощастило. Все відбувається у нього на очах, тому потерпілому і в голову не приходить, що його обвели навкруг пальця.

Аналогічна ситуація і з «наперстками» та «ковпачками». Як правило, ця гра теж організовується групою осіб. Як і в картах, тут теж ролі розподіляються заздалегідь. Аби привертати увагу громадян, шахраї періодично роблять ставки і перемагають, створюючи про людське око видимість легкого виграшу. Вони настійливо запрошують «спробувати щастя», вигуками і підказками викликають у сторонніх почуття азарту і бажання виграти. До чого це приводить — загальновідомо. Але шахраї знають зарані — свою здобич вони обіцяють до кінця. Так що не надійтесь на легку наживу.

Діяльність цих груп особливо активізується в теплу пору року. Найчастіше їх можна зустріти у Кіровограді біля автомагазину, магазинів «Восход», «Сигнал», біля УТО, а також на автомобільному базарі.

КОР.: Автомобілі нині теж в дефіциті...

М. Р.: Інфляція привела до високих цін на автомо-

білі. Якщо нові «Жигулі» на початку року коштували з рук дві ціни, то сьогодні — уже три — три з половиною. Вірогідно, що до кінця року ціни піднімуться ще вище. Саме ця обставина породила і такий вид шахрайства-автоматизаторів, зв'язавшись з якими невдалий покупець залишається без грошей і без машини.

КОР.: Давайте нагадаємо нашим читачам, що крім тих, хто пантує на їхні гроші біля авто-та меблевих магазинів, є ще такі, що оббирають свою жертву у власному домі. Кілька років тому саме так постраждала моя добра знайома, якій циганка за чоловікову зарплату і золотий перстень обіцяла відвернути всі нещастя від сім'ї і майбутньої дитини.

М. Р.: На жаль, у таку пастку попала не тільки ваша подруга, бо різноманітні «ворожіння» і сьогодні є основним джерелом прибутку деяких осіб, в основному циганок. Більшість із них не мають постійного місця проживання, не працюють, живуть за рахунок шахраювання, крадіжок, жебракування. Прекрасно орієнтуючись в географічному розташуванні міст і сіл, залізничних станцій і автовокзалів, вони без перешкод мандрують з одного населеного пункту в інший. Крім цього, цигани, як правило, постійно возять із собою малолітніх дітей, що дає їм можливість влаштовуватись у кімнатах матері і дитини на вокзалах, під приводом перекутати дитину чи напоїти її водою заходити у квартири чи будинки громадян, аби добре помилуватись.

Не так давно до нас звернулася жінка, яка розповіла, що до неї завітали дві циганки. Одна з них тримала на руках немовля. Вони попросили дозволу перекутати дитину і жінка запросила їх до хати. Отут «господині» й проявили себе. Поки одна пророчачи хазяйці долю, видурювала в неї особисті речі, інша, метнувшись по кімнатах, украла знайдені там гроші.

Така ж історія трапилась і в Світловодську, де циганка видурила у громадянки Б. золотих речей та інших цінностей на 1,5 тисячі карбованців.

В основному ці люди групуються родинними кланами. Малі діти вчать у батьків, а підрастаючи, навчаються цьому ремеслу менших. Щодо ж натаку на те, що жінку, яка безжалісно обікрала вашу подругу, міліція до цього часу не знайшла, то я скажу так: цю категорію злочинів не дуже легко й розкрити. Ситуація ускладнюється тим, що такі правопорушення здебільшого відносяться до категорії так званих незаявлених, оскільки потерпілі розуміють, що самі поступають протизаконно, тому, не дуже охоче згадують про прикрий й неприємний історію.

Крім цього, деякі потерпілі часто не кажуть правду, а запевняють і вдома, і в міліції, що їх обікрали, пограбували і таке інше, створюючи цим самим додаткові труднощі в роботі працівників міліції по розкриттю злочинів такого характеру.

А взагалі у багатьох випадках успіх шахраям забезпечує неправомірне, аморальне, часом і провокаційне поведінка самих потерпілих. Взяти хоча б гру в «наперстки», чи незаконні угоди при купівлі-продажу легкових автомобілів, меблів, коли потерпілий стає жертвою не тільки вмілих махінаторів, а й власної нечесності. Чи картярська гра... Нездоров'я азарт, бажання легко збагатитися за рахунок випадкових знайомих — ось що штовхає майбутню жертву шахраїв на зближення з ними.

КОР.: Але ж можна уникнути таких прикростей, про які йшла мова у сьогоднішній розмові. Що можна порадити з цього приводу читачам?

М. Р.: Сьогодні, як ніколи, стоїть питання про необхідність роз'яснення населенню важливості негайного інформування органів внутрішніх справ про будь-який випадок шахрайства і про кожну особу, яка в ньому підозрюється. Така пропаганда повинна вестись і в трудових колективах, і по місцю проживання.

Стосовно порад читачам, буду говорити прописні істини, але про них дуже часто забувають. Або не звертають уваги, що закінчується дуже плачевно. Отже, запам'ятайте це самі і порадьте так робити родним, друзям, знайомим.

Кожному громадянину раджу ніколи, ні при яких обставинах не укладати незаконних угод у придбанні дефіцитних товарів: меблів, телевізорів, холодильників, пральних машин; оформляти купівлі-продаж автомобілів тільки через автомагазини, які розташовані в районі вашого проживання і реєстрації транспорту по ціні, встановленій товарною експертизою; не користуватися послугами «ворожок», не йти на їхні умовляння і прохання; не дозволяти випадковим людям (особливо циганкам) заходити у вашу квартиру з будь-якою метою; ні в якому разі не купувати виробів із дорогоцінних металів з рук — вони можуть бути краденими чи підірваними; не грати в шахрайські азартні ігри типу «наперстки», «ковпачки»; не укладати угоди з картярськими шулерами, тому, що ваш програв запрограмований заздалегідь; отримуючи гроші від незнайомих вам осіб, перевіряйте кожний державний білет — може бути «лялька».

Якщо ж ви, незважаючи на ці застереження, все-таки стали жертвою обману, запам'ятайте якнайдетальніше примети шахраїв, марку і державний номер автомобіля, номер телефону, на якому вони підіхали і негайно телефонуйте в міліцію чи повідомте про це найближчого постового міліціонера. Спробуйте попросити допомоги у людей, які знаходяться поруч з вами: можливо, вони допоможуть затримати шахраїв. Але краще все-таки — не піддаватись ніяким спокусам.

КОР.: Що ж, Миколо Борисовичу, спасибі вам за розмову і поради нашим читачам. Можливо, хтось все ж прислухається до них і вбереже і себе, і свій бюджет від спритних шахрайських рук.

ВІТРИЛА

ПОМІНЯТИ АВТОМАТ НА ВЕДМЕДИКА

7 листопада минулого року на площі ім. С. М. Кірова прав духовий оркестр (слухали музику ветерани), дівчинка років п'яти танцювала під мелодію вальсу, аж ось підбігає хлопчисько років до 5, виймає з кишені іграшку-наган і «стріляє» в дівчинку, в оркестр...

Вважаю, що продаж і виготовлення іграшок, що нагадують зброю (а для чого зброя існує, всім ясно): танки, кулемети, шаблі,

багнети, ножі, автомати, гвинтівки, нагани, списи різні і т. п. — антипедагогічні дії. Діти, батьки наші не купували цього (адже його й не було), а дарували дітям, онукам ляльки, ведмедики, сови, коні, трактори, автомобілі, граблі, лопати, сапи, совки, відрі та ін. і хороші книжки!

Як мало (дуже мало) тепер в подарунках книг; книг про славні подвиги богатирів, захисників землі, народу, а це було історич-

ною пам'яттю, навчало глибоким змістом все його життя, традиції і обряди, пов'язані з природою, працею, повагою до батьків і діда.

Що на це скажуть соціологи, психологи, юристи, педагоги, вихователі (ветерани), журналісти, художники — всі працівники культури?

М. ВІКТОРОВ.

м. Кіровоград.

«ВЧИТЕЛЬ ПОВИНЕН БУТИ ІНТЕЛІГЕНТОМ»...

У минулих випусках «Вітриля» ми друкували думки вчителів, наших читачів з приводу програми діяльності голови постійної комісії з освіти та науки І. Р. Юхновського, яку він висловив на сторінках газети «Радянська освіта». Сьогодні своїми роздумами з цього приводу ділиться директор Балахівської спеціальної школи для дітей, які потребують особливих умов виховання, О. Г. СКОРИНІН.

Мені подобається думка І. Р. Юхновського про самостійність шкіл, щоб вони мали свій рахунок. Ми, в школі, вже давно займаємось господарською діяльністю — маємо

24,3 гектари землі, діти працюють у виробничих майстернях. Був час, коли нам заважали це робити. Вважаю, що школам треба надати свободу в розвитку навчально-виховного процесу, хай використовують свої методи. Основне — результат.

Поділяю й думку про пріоритет української мови у школі. Наша школа в селі, але вона не звичайна, у нас діти з різних міст. Протягом багатьох років це була єдина школа такого типу україномовна.

Я не погоджуюся з Ігорем Рафаїловичем щодо винесен-

ня за межі школи піонерської організації. Велика частина виховної роботи йде саме через піонерську організацію. Якщо її вивести, то треба чимось замінити. А для чого всі ці зміни? Так само не приймаю твердження про те, що у школі не повинно бути військової підготовки. Всі хлопці йдуть в армію, тож військоове навчання нам потрібне. Хіба то мужина, якщо він не був у армії? Згоден з Юхновським, що вчителя сьогодні необхідно матеріально забезпечити. Ми зробили з учителя не інтелігента, а заробітчанина. Я 30

років працюю в школі, 20 з них я не знав, що таке магазин. А що вже говорити про жінок! Вчитель мусить багато читати, бути в курсі всіх новинок — і політичних, і літературних, а не думати про шматок хліба. Хочу сказати й про перевірки. За 30 років я їх набачився скільки! Враження від того тяжке... Я б хотів, щоб перевіряючі надавали, перш за все, методичну допомогу, а не заглядали у всі кутки і робили некомпетентні зауваження.

Петрівський район.

«ЗДРАСТУЙ, ЦЕ Я!»

Під таким девізом пройшов огляд самодіяльного мистецтва студентів-першокурсників Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна. Молодь демонструвала свої таланти: організаційні, художні, вокальні, хореографічні, драматичні. Студенти факультету української мови і літератури показали одну з кращих програм, справжні уроки народознавства. 11-а група на чолі із старостою Сергієм Другалем та культорм Григорієм Дубиною (закінчили кіровоградські школи відповідно № 5 та № 23) підготували різножанрову програму: тут і масова пісня «Іхав козак містом...», і шевченкова «Прийшла» (читала Зоя Загранична), і гуморески Павла Глазового «Пилип у Римі», «Нервовий пасажир», «Вчечня — світ» та інші (читав С. Другаль), і танцювальна композиція, яку поставила Оксана Ковальова, випускниця Новомиргородської СШ № 2. А вокальна група подарувала чудові народні пісні «Ой, у вишневому саду...» та «Ой, дівчино, шумить гай». Та найбільшу насолоду відчували члени журі на чолі із художнім керівником студентського клубу Ельзою Володимирівною Мережанюю та присутні, коли звучали урочисті слова з уст Світлани Артемової і Сергія Другалю про любов до України:

«Хліб-сіль тобі, моя земля,

Уклін тобі довічний.
До тебе лину я щодня.
До тебе йду я вічно.
Уклін тобі, моя земля!».

Національний одяг хлопця та дівчини, білий хліб на вишиваному рушникові, низький уклін присутнім справили неповторне враження. Ось зазвучала бандура. Дівчина з черкащини Лариса Стовпаченко хвилююче співала «Чотири воли пасу я...», «Бодай ся...». Співала професійно, адже закінчила музичне училище, почала виступати в інститутській капелі. Буде нерозлучна з бандурою і при зустрічі з дітьми. Як це чудово! Учні будуть бачити і чути цей прадавній інструмент.

Такі конкурси дають багато. Група здружується, починає формуватися колектив, як на долоні видно здібності кожного. Оксана Недоренко гарно читав, захоплюється лірикою Любові Голоти, малює, успішно веде програму концерту. А Галина Тининько, випускниця СШ № 9 обласного центру, вмів танцювати, співати, дістала всієї групи українські костюми.

13-а група була найліпшою. Вона поставила виставу. І костюми були кращі, і веселіші студенти були, і гумору більше (одна сценка «Палажка і Параска» чого тільки варті!). А пісня юнака з Івано-Франківщини Володимира Рудейчука по-

РОЗДУМИ КУРАТОРА

донила всіх: чудовий голос, мелодика, душа! Можна широко позаздрити. 14-а група оригінально побудувала програму: на зразок радіопередачі «А ми до вас в ранковий час». Тут особливо відзначилася дівчина із Закарпаття Мирослава Танько: вона читала поезію Олександра Олеся «Цілуй мене...» та співала пісню «Порізала пальчик», на відмінно.

Було б усе гаразд, аби не прикро: деякі студенти ні до чого нездатні, нічого не вміють робити, не люблять мистецтво. Це ж духовна біда! Нам є над чим працювати впродовж п'яти років, аби виховати гармонійно розвиненого вчителя. На факультеті діє клуб поезії «Обрій» (керівник — доцент В. П. Марко), організовується хор (буде вести доцент музпеду М. А. Єнін), танцювальна група та школа студентів. Спланована робота в гуртожитку: усні журнали, дискотеки, вечорниці, клуб цікавих зустрічей. Бажання студентів та цілеспрямоване виховання, яке будемо здійснювати ми, куратори груп, повинні зробити свою справу.

В. ЛИКОВ,
кандидат педнаук, доцент педінституту, куратор першокурсників.

УЛЮБЛЕНИЙ АРТИСТ

На знімку: Олександр РОЗЕНБАУМ.
Фото Валерія ШКІДНИН.

НАРКОМАНИ

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

Слова і музика Андрія МИКОЛАЙЧУКА (у тому варіанті, як це виконувалось у м. Суми).

Я вчора бачив наркомана.
Він йшов по вулиці кудись.
Сьогодні я таке побачив:
Його вони кудись вели.

Нечутно крались під парканом,
А біля восьмої зайшли
В підвал самотній наркомани,
Підлітки серед них були.
А рівно в вісім двері вгнали,
По одному наверх вели.
Мовчали, погляди ховали,
Наркотики у них знайшли.

ПРИСПІВ:

Це вони, наркомани, —
Холодіє душа:
У широких кишенях
Схована анаша.
Вони тата і маму
Слухати не хочуть,
В потаємних підвалах
З наркоманками сплять.
Вони на все підуть заради
Того, щоби піймати кайф,
Бо вірять, сволочі, зарази,
В один-єдиний наркорай.
Ми весь бур'ян повикорчуєм
На тілі рідної землі.
Ми наш, ми новий світ збудуєм
Збудуємо, а може й ні.

ПРИСПІВ:

«Он, диви, диви! Бач, пішли!» —
«А хто то такі?» —
«Та це ж ті, сумські наркомани.
Он диви, диви, бач з ними!» —
«Хто то такі?» —
«Та це ж ті, праститутки!» —
«От гаді! Щоб вони вказивали всім!».

ПРИСПІВ (дівч.)

ЛЯЛКИ І МАКРАМЕ

З ФАНТАЗІЇ

«Діти вештаються вулицями без діла...». Ця фраза в зубах нав'язла. І дорослі, і школярі часто повторюють і таке: «Ніхто не організовує цікавого дозвілля». Хочете навчитися, як знайти захоплююче заняття, хоч це і не завжди легко? Читайте про клуб «Вікторія».

Світловодський дитячо-підлітковий клуб «Вікторія» має одну особливість. Всі гуртки, від бального танцю до в'язання, тут ведуть дівчата і хлопці, яким по 15—16 років.

Три з половиною року тому з дитячо-підліткового клубу «Олімпік» в спорозжилу кімнату гуртожитку перебралися педагог-організатор

СОНАТА БЕЗ ЕМОЦІЙ?

Вивчаючи творчий шлях композиторів, учні Рівнянської музичної школи розглядають їх не просто як авторів окремих музичних творів,

але і як особистості, які відображають свій час, свою епоху. Допомогає їм у цьому директор школи О. П. Карастан. Він ілюструє сонату чи оперу прикладами з історії літератури, образотворчого мистецтва. На уроках, які проводить Олександр Петрович, діти співають хором, вивчають музичну

ВОЛОССЯ ЛОРЕЛІ ПРАДИ

«Я, Анна Чиліяг...». Під таким заголовком наша газета за 22 вересня ч. р. вмістила рекламу крему, від якого дуже швидко росте волосся. Наші читачі О. Бурмана з Новоархангельського, Ю. Волинська з Новоукраїнського районів та інші просять дати адресу Анни, аби придати їй чудодійну помаду.

Ми рекомендуємо вам два дуже простих засоби для поліпшення росту волосся.

1. Змочіть шкіру біля коріння волосся злегка розігрітою соняшниковою олією і об'єднайте голову кистями (але не металевим) гребінцем так, щоб позадкові і поперечні лінії проходження зубців по голові проходили під прямим куті. Потім ретельно змийте голову теплою (не гарячою) водою з шампунем і просушіть рушником. Процедура запобігає утворенню лупи, живить коріння волосся (особливо сухого), зміцнює його й прискорює ріст. Робіть такі «маски» на голову раз на тиждень 2 місяці.

2. Щодня робіть масажною щіткою 150 розчісувань волосся в один бік і 150 — в протилежний. Це зовсім не так важко, як здається, забирає не більш як півгодини. Процедура сприяє кращому кровообігу і відтак росту волосся.

Ціна цих порад — 6 крб. Але не за один раз, а за рік. Ціна не тільки цих консультацій, а й багатьох інших з питань гігієни, косметики, гімнастики, моди, кулінарії тощо, які ви зможете на свої замовлення мати щомісяця, віддавши

6 КРБ.

СОНАТА БЕЗ ЕМОЦІЙ?

Вивчаючи творчий шлях композиторів, учні Рівнянської музичної школи розглядають їх не просто як авторів окремих музичних творів, а як особистості, які відображають свій час, свою епоху. Допомогає цьому у цьому директор школи О. П. Карастан. Він ілюструє сонату чи оперу прикладами з історії літератури, образотворчого мистецтва. На уроках, які проводить Олександр Петрович, діти співвають хором, вивчають музичну грамоту, слухають музику. Кожен учень повинен емоційно, творчо сприймати музику, спів, розвивати уяву, виховувати свою душу.

Л. ЦИГАНКОВ.
Новоукраїнський район.

КОМЕРСАНТИ У ШКОЛІ

У середній школі села Кострижівка Заставнянського району Чернівецької області є магазин «Чебурашка». У школі діє перший у країні шкільний кооператив. У своїй діяльності юні комерсанти керуються Статутом споживкооперативу СРСР. На організації зборів школярі обрали правління і ревізійну комісію, продають, вчителі, які відповідають за роботу шкільного кооперативу, одержують в магазинах райспоживспілки канцелярські товари. Торгівля з перших днів існування «Чебурашки» йшла жававо. Нехай зробить продавців не перевищує п'яти карбованців, діти гордіться своєю роботою.

Зараз шкільні кооперативи успішно діють в багатьох школах всіх районів області. Отом, система споживчої кооперації області матиме молоді кадри.

Г. ЗАСЛАВЕЦЬ.
Чернівецька область.

Меланія Олексіївна ОЛІЙНИК має багатий досвід бібліотечної роботи, тож цікаво її слухати учням Кіровоградського СПТУ-8.

ВІРШ В АЛЬБОМ

Ліна КОСТЕНКО

* * *
Осінній день
березами почався.
Різьбить печаль а
свої дереворити.
Я думаю про тебе
весь мій час.
Але про це
не треба говорити.
Ти прийдеш знов.
Ми будемо на «ви».
Чи ж неповторне
можна повторити?
В моїх очах
свій сум перепливи.
Але про це
не треба говорити.
Хай буде так,
як я собі велю.
Свій будень серця
будем творити.
Я Вас люблю,
о як я Вас люблю!
Але про це
не треба говорити.

ЮНІ ДРУЗІ!

Обласний інститут удосконалення вчителів спільно з педагогічним інститутом ім. О. С. Пушкіна запрошує Вас взяти участь в 1-ому турі першої заочної олімпіади юних математиків. Основна мета — виявити школярів, які уміють працювати не по шаблону, шукати нестандартні шляхи застосування своїх знань.

Відповіді слід надіслати не пізніше 25 листопада на адресу: 316050, м. Кіровоград, вул. Тімірязєва, 63, обл. ІУВ, кабінет математики. На конверті робіть помітку «Олімпіада», та чітко вказуйте прізвище і зворотню адресу.

6—9 КЛАС

1. Вказати закономірність в запису послідовності 111, 213, 141, 516, 171, 819, 202, 122, 232, 425.

2. Ви прочитали умову задачі нашої олімпіади і, можливо, не захочете розлучатися з газетою. Але носити її розгорнутою незручно. Ви складете її раз, другий і... покладете в сумку.

Яка буде товщина газети, якщо до складки її 50 разів? А якщо 100 разів? (5 балів).

3. Чи можна на листі паперу в клітинку, розміром 20×30 провести пряму так, щоб вона перетинала 50 клітин? (6 балів).

4. Чи можна 5 різних прямих на площині розмістити так, щоб кожна із них перетинала три інших? (6 балів).

5. Чи будь-яка точка, рівновіддалена від сторін кута, нале-

КОМП'ЮТЕРИ З АМЕРИКИ

— Миколо Андрійовичу, яким чином комп'ютерні системи потрапили до вашої школи?

— Секрету тут немає ніякого. Восени минулого року з преси дізнався про намір української діаспори США допомогти українським школам з комп'ютерами, до того ж, безкоштовно. Порадився із заучем школи Сергієм Павловичем Токарем, разом склали текст листа до Товариства української мови імені Тараса Шевченка і надіслали його до Києва.

— Певне, переживали, чекаючи відповіді!

— Спочатку дуже переживали. Але минуло місяць, другий, третій, відповіді не надходили і ми змирилися. Що ж відіш, гадали. Таких шкіл, як ми, в республіці он як багато.

Та раптом одержуємо листа з Міністерства освіти УРСР, в якому написано, що згідно спільного рішення Міністерства освіти УРСР і Товариства Української мови імені Тараса Шевченка, нам належить їхати за комп'ютерними системами. Радощам не було меж. Тепер нам залишається їх встановити в кабінеті і можна буде знайомити з комп'ютерами учнів.

ВОЛОССЯ ЛОРЕЛІ

ПОРАДИ

«Я, Анна Чиліяг...». Під таким заголовком наша газета за 22 вересня ц. р. вістила рекламу крему, від якого дуже швидко росте волосся. Наші читачі О. Бурмана з Новоархангельського, Ю. Волинець з Новоукраїнського районів та інші просять дати адресу Анни, аби придати в неї чудодійну помаду.

Ми рекомендуємо вам два дуже простих засоби для поліпшення росту волосся.

1. Змстіть шкіру біля коріння волосся злегка ідігрітою соняшниковою олією і обв'яжіть голову косинкою. Через хвилину 30—40 довго розчісується густим (але не металевим) гребінцем так, щоб позадкові й поперечні лінії проходження зубців по голові проходили під прямим кут. Потім ретельно змийте голову теплою (не гарячою) водою з шампунем і висушіть рушником. Процедура запобігає утворенню лупи, живить коріння волосся (особливо сухого), зміцнює його й прискорює ріст. Робіть такі «маски» на голову раз на тиждень 2 місяці.

2. Щодня робіть масажною щіткою 150 розчісувань волосся в один бік і 150 — в протилежний. Це зовсім не так важко, як здається, забирає не більш як півгодини. Процедура сприяє кращому кровообігу і відтак росту волосся.

Ціна цих порад — 6 крб. Але не за один раз, а за рік. Ціна не тільки цих консультацій, а й багатьох інших з питань гігієни, косметики, гімнастики, моди, нулінарії тощо, які ви зможете на свої замовлення мати щонайменше, віддавши

6 КРБ.

ЗА РІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ «МОЛОДОГО КОМУНАРА».

— Миколо Андрійовичу, вашій школі дійсно пощастило придбати їх безкоштовно, бо на «чорному ринку» серед тінювників одна така система коштує майже 50 тисяч карбованців. Розкажіть трохи детальніше про неї.

— Це система дуже високого класу, вона має два дисководи, завдяки чому можна робити копії будь-яких програм. У комп'ютері великий обсяг пам'яті, кольоровий дисплей. До речі, система українізована і екомплектівана українсько-англійським словником.

Роман Воронка в інтерв'ю кореспондентів «Літературної України» сказав, що представники всіх шкіл, які одержали комп'ютери, навчатимуться за направленням Міністерства освіти УРСР у Київському політехнічному інституті. Від навчання не відмовимося. Тим більше, що комп'ютером можна користуватися для вивчення всіх навчальних предметів.

— Впевнена, що ви щиро вдячні українській діаспорі за такий потрібний школі подарунок.

— Безперечно. І ми обов'язково надішлемо туди лист із словами вдячності.

Розмоав вела Л. ПОВАЛІЙ.

Знам'янський район,
с. Мошорине.

ЗАОЧНА МАТЕМАТИЧНА ОЛІМПІАДА

жиль бісектрисі цього кута? (5 балів).

6. Довести, що $\frac{p}{12} + \frac{p^2}{8} + \frac{p^3}{24}$ є цілим числом при будь-якому парному p . (8 балів).

7. Розв'яжіть систему рівнянь: $(x-1) + (y-5)=1$. (6 балів).

8. Є два сплави золота і срібла. В одному — срібла 40%, а в другому — срібла в півтора рази менше, ніж золота.

Скільки необхідно взяти одного і другого сплаву, щоб одержати 17 цілих і одну третину кг сплаву, в якому кількість золота відноситься до кількості срібла як 3:2? (4 бали).

10—11 КЛАС

1. Розв'язати рівняння

$$xy/z + xz/y + yz/x = 3.$$

(7 балів)

2. Вираз $(a+1/a) - \text{ціле число}$. Чи буде цілим (a^3+1/a^3) ? (6 балів).

3. В середині правильного трикутника ABC лежить точка O. Відомо, що кут AOB=113°, кут BOC=123°. Знайти кути трикутника, сторони якого рівні від-різкам OA; OB; OC. (6 балів).

4. Чи просте число $2^{1990} + 2^{1990}$. (5 балів).

5. Середня лінія трапеції дорівнює 5 см, а довжина відрізка, який сполучає середини основ, дорівнює 3 см. Кути при

більшій основі — 30 градусів і 60 градусів. Знайти основи. (6 балів).

6. Знайдіть границю виразу $1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + n^3$, якщо n прямує до плюс нескінченності. (8 балів).

7. Чи можна розрізати квадрат на 1989 квадратів, не обов'язково рівних? (5 балів).

8. Скільки існує цілих додатних чисел, менших від 100, які діляться одночасно на 2 і 3. (5 балів).

ЛІТЕРАТУРА

1. Журнал «Квант».
2. Н. Б. Васильєв. «Заочні математичні олімпіади». Москва. Наука, 1987 г.
3. І. П. Нікольська. «Вчимися міркувати і доводити». Москва. Просвещение, 1989 р.

Ми наш, ми новий світ будувемо, а може й ні.

ПРИСПІВ:

«Он, диви, диви! Бач, пішли!» —
«А хто то такі?» —
«Та це ж ті, сумські наркомани. Он диви, диви, бач з ними!» —
«Хто то такі?» —
«Та це ж ті, праститутки!» —
«От гади! Щоб вони азидихали асід!».

ПРИСПІВ (дівчі).

ЛЯЛЬКИ І МАКРАМЕ З ФАНТАЗІЇ

«Діти вештаються вулицями без діла...». Ця фраза в зубах навіяла. І дорослі, і школярі часто повторюють і таке: «Ніхто не організовує цікавого дозвілля». Хочете навчитися, як знайти захоплююче заняття, хоч це і не завжди легко? Читайте про клуб «Вікторія».

Світловодський дитячо-підлітковий клуб «Вікторія» має одну особливість. Всі гуртки, від бального танцю до в'язання, тут ведуть дівчата і хлопці, яким по 15—16 років.

Три з половиною року тому з дитячо-підліткового клубу «Олімпік» в спортивну кімнату гуртожитку перебралися педагог-організатор Лариса Олександрівна Кармазіна (яка, до речі, поставила на ноги цей клуб), і кілька 13—14-літніх зачинателів. Обладнали приміщення, розвели квіти, приклали дітей до гуртків. Бачачи, що не виділяють фондів зарплати для керівників, які б їх вели, вирішили спробувати самі, і вийшло.

У перші ж дні на паркетній підлозі почала заняття група бального танцю, за дерев'яним столом біля нього розташувалися гуртки: в'язання, макраме, карбування, шахів. Дістали тенісний стіл, і вже наступного дня юні тенісисти ганяли по ньому м'ячик. Один за одним стали проводитися концерти, свята, дні іменинника, веселі старти.

Пізніше почали боротися за незалежність від «Олімпіка», який скоував дію, за самостійний клуб. Немало обходили службових приміщень, просили відокремити. Два роки доживалися свого, і поволі філіал ставав клубом.

Назву йому шукали довго, та, щоб уникнути суперечок, вирішили віддатися у руки майже сторонній людині, яка і стала «хрещеним батьком» «Вікторії».

Досі Лариса Олександрівна тут єдиний педагог-організатор. Вона не знає атоми. Метр за метром розширює площу клубу.

Ніде розташувати музичний, ляльковий, радіо-та багато інших гуртків. Ділять між собою маленьку кімнату тенісисти, майбутні легкоатлети і юні фотографи. Протилежну кімнату займають старша та молодша групи бального танцю, макраме, в'язання, шахів, тут знаходиться і казкова майстерня, де зароджуються і виробляються маски, костюми, ляльки і все, на що тільки здатна фантазія людини.

Окресла клубу — старша та молодша групи бального танцю, «Грация» і «Ритми дитинства», а очолюють їх дві подружки-комсомолки Наталія Ломакіна та Олена Єліна. Жодне свято в місті не проходить без танців та ігор, які дітята самі придумують. Переможцем у місцевих змаганнях шахів і тенісу є гурток, яким керував Павло Стець. Навесні пішов до армії, пише листи.

Не забуває клуб і колишня вихованка Лариси Олександрівни Юрія Заболотна, яка вчиться у Кременчуцькому педучилищі. Коли приїжджає до рідного міста, то навідується до клубу, допомагає у проведенні концертів, шитті масок та костюмів.

Жоден клуб міста не може похвалитися ходулями, а наш може. З ранку і до закриття клубу крокують під вікнами, падають, підіймаються і знову йдуть, постукуючи дерев'яними ходулями, діти і навіть дорослі.

Клуб відвідали студенти з різних країн, які вчаться в Кіровограді.

Олена АНАНІНА,
юнкер клубу «Вікторія».

Сторінка для учнів шкіл, ПТУ, технікумів, студентів та педагогів

ЗА ЧЕТВЕРТОЮ КАТЕГОРІЄЮ...

комплектуються багато районних бібліотек. Чим вони живуть сьогодні — про це й розмова нашого кореспондента з методистом та бібліотекаркою Новгородківської центральної районної бібліотеки (ЦРБ) Катериною Іванівною Шкаркою і Світлоною Іванівною Заставою.

— Скажіть, будь ласка, як працюється вам з читачами?

— Враховуючи зростаючий рівень ерудиції, надто важко задовольнити запити наших відвідувачів. Це вдається лише на 60—70%. Що ми для цього робимо?

Залаштовуємо виставки діалогів, вікторини, виставки-дискусії та виставки прем'єри нових книг, статей з періодичних видань. Увійшло в практику роботи й проведення диспутів, зустрічі «За круглим столом», пресконференції. Обслуговування читачів молодіжного віку здійснюємо диференційовано. Виділені окремі читальні групи працюючої, студентської та учнівської молоді.

Для вивчення запитів читачів цих груп використовуємо бесіди, аналізи читальних формулярів, анкетування. Взагалі, наші бібліотеки працюють з групами старшокласників та учнів СПТУ-36. З метою організації дозволили в бібліотеках спільно з клубами працювати гуртки за інтересами. Зокрема, цікаві засідання відбуваються в «Господарочці» (сільська бібліотека в с. Новоандріївці, бібліотекар Н. П. Гребінь, та «Щит і меч» — ЦРБ).

— Ви багаті на читачів?

— До центральної районної бібліотеки заходять частенько. Звичайно, хотілося б, щоб було їх якомога більше. Але наше завдання полягає не в тому, щоб ми сиділи і самі чекали свого читача, а, навпа-

ки, прагнемо всіма формами і методами бібліотечної роботи заохочувати їх до книги. Буваємо в училищі, в школах, на молочнотоварній фермі № 1 колгоспу імені Леніна та інших організаціях нашого району.

— Яка література цікавить читачів саме сьогодні?

— Це твори письменників: П. Прохуріна, М. Булгакова, В. Собка, О. Солженіцина та інших. Не втратив популярності і детективний жанр — не залежуються на книжкових полицях твори Р. Самбука, В. Кухана, Агати Крісті та інших. Не менше цікавляться літературою історичною, і, звичайно, фантастичною. В першу чергу ці книги бере юнацтво.

— Сьогодні проблеми наповнили життя, певно, і бібліотечне теж!

— Їх у нас більш, ніж ви думаєте. Бібліотеки наші недокомплектуються. В області вони комплектуються за 4 категорією. Такі міста як Кіровоград, Знам'янка, Олександрія комплектуються за першою категорією, тож до їх і надходять більше хороших дефіцитних книг. Якщо нам щось і перепаде, то лише в одному чи двох екземплярах. Часто доводиться відмовляти читачам у їхніх запитках, або ж ставити їх на довгеньку чергу. Спеціалісти сільськогосподарства, студентська, робітничая молодь замовляє літературу за фахом; її ми отримуємо за міжбібліотечним абонементом: книги нам надходять з обласної бібліотеки імені Крупської, інших бібліотек України.

— Що у вас перебудовується? Можливо, хоча б приміщення!

— Про перебудову тільки залишається мріяти. Зміни є, однак, їх перебудовою не назвеш. Приміщення

бібліотек повинні не тільки художньо і естетично оформлятися, в них треба створювати належні умови для відпочинку читачів. Псує настрій у нас і саме приміщення, тісне, не пристосоване для обслуговування читачів. Сьогодні турбує інше: в багатьох господарствах району керівники ще не надають належної допомоги культосвітнім закладам, зміцненню їх матеріальної бази, покращенню побуту культосвітніх працівників та їх матеріальної зацікавленості. А саме від цього залежить віддача.

— Я бачу на полицях є різні газети, в тому числі і «Молодий комунар». Наступного року їх теж буде багато?

— У кожного читача свої запити, свої уподобання. Якщо взяти взагалі наших читачів, то у багатьох зріс попит на періодичні видання, літературно-художні журнали. В зв'язку з значним підвищенням цін на періодичні видання, збільшити їх ми не зможемо. Щоб залишитись на рівні минулого року, необхідно керівникам колгоспів і радгоспів, де знаходяться бібліотеки, надати у передплаті посилену матеріальну допомогу...

Проблеми, проблеми... Скільки їх у нашому житті! Та все ж, чи не найголовніша з них — проблема духовності, культури. Пам'ятаєте відоме: «Любіть книгу, джерело знань». А як її придбати, коли навіть у бібліотеці районного центру не завжди знайдеш те, що цікавить, те, що може бути дійсним джерелом знань. Пишуть газети про бібліотечні справи. Багато пишуть...

Та чи зможемо щось змінити? Розмову вів Леонід САВИЦЬКИЙ, смт Новгородка.

Джерела рідної землі

Жовтень 1920 р. місто Єлисаветград. Стоїть золота осінь. На диво людям, в навколишньому просторі розлита тиша. Земля начебто відпочиває, атомившись від літніх спекотних днів. Коли і ночі, теплі й пахучі від настоящих трав та польових квітів, не приносять прохолоду, як і зволожені подихи південного вітру від не так вже й далекого моря.

Та в житті суспільному все ж не було спокійно: де-не-де ще відгукувалися кулеметним стрекотом поля та переліски, інколи поодинокі постріли лунали й на околицях міста. Все то було як відгомін громадянської війни, яка торкнулася, й добряче, наших місць. Люди немало натерпілися від численних банд: то григорівців, то атаманів Марусів. Та й від військ німецько-австрійських окупантів, денікінців, які в круговерті часу змінювали одна одного, мало чим відрізняючись. Мета їх була спільна — відновлення царизму, капіталу та панщини, грабування й знущання з простого народу. Та на той час країна вступала у відбудовчий період, закінчувалася громадянська війна — останні її спалахи були на півдні, в Криму.

Одного ранку городяни побачили на парках розклясі кольорові афіші. Вони закликали відвідати концерт прибулої до міста Другої мандрівної капели під керівництвом Кирила Стеценка, відомого українського композитора й хорового диригента. В програмі значилися українські народні пісні в обробці М. Леонтовича, Я. Степового, К. Стеценка тощо.

Більшість мешканців міста схвалила цей культурний захід, тим більш, що кіно робило лише перші кроки, а радіо — ця газета без паперу й без відстані — тільки народилося.

Концерти капели відбулися на багатьох сценічних майданчиках, у тому числі в червоноармійському клубі, драматичному театрі, трудовій школі на Ковалівці — колишній бурсі. Єлисаветградці захоплено сприймали артистів, під гучні оплески пройшли майже всі номери художньої програми.

Ось, наприклад, яке свідчення (у нашому переказі) залишив нам свідок тих подій про концерт капели у робітничому театрі заводу Ельворті (тепер цей будинок знайомий заводчанам — спортивний клуб «Зірка»). Простора та висока зала справляла хороше враження на артистів. А незвичайна покрівля, з'єднана залізними балками зсередини, балкон на другому поверсі з рельєфним залізним поруччям під час електричного саява численних ліхтарів справляли ілюзію знаходження у приміщенні цирку.

Молоді робітники, червонозоріаці та курсанти сусідньої кавалерійської школи, літні чоловіки та жінки емоційно сприймали виконання кожної народної пісні. Особливо такі, як «Ой піду я понад лугом», «На горі маки», «Дзвони дзвонять» тощо. А після того, як хор проспівав «Політ терном стежечка», молода жінка з глядачів кинула на сцену до ніг хористів квіти. Артисти були задоволені такою жвавою і схвальною реакцією присутніх.

На закінчення концерту обов'язково виконувалися революційні пісні: пролетарський гімн «Інтернаціонал», «Заповіт». Всі присутні встали, військові брали «під козирок» — віддавали честь.

І зникали страхи, породжені ще невпевненістю реальних соціальних обставин, люди проймалися бадьорістю, колективізмом, утверджувалися у своїй вірі в краще майбутнє.

На концертах капели був присутнім молодий поет Павло Тичина, який і залишив нам свої спогади, тим більше, що він вів щоденник подорожі (з Києва до Одеси).

С. БОНФЕЛЬД,
голова обласної секції пам'яток науки
та техніки УТОПІК, член обласного
літоб'єднання.

МОСКВА. Нова експозиція музею Л. М. Толстого на Кропоткінській, підготовлена до 80-х роковин з дня смерті письменника, скоро зустріне відвідувачів. 1300 експонатів — це документальне та образне відображення епохи великого гуманіста. М. Толстого, це представлені вперше, по-новому відкривають різні сторони життя Л. М. Толстого. Експозиція базується на матеріалі, зібраному в архівах, бібліотеках, музеях, а також на власних дослідженнях. Експозиція базується на матеріалі, зібраному в архівах, бібліотеках, музеях, а також на власних дослідженнях. Експозиція базується на матеріалі, зібраному в архівах, бібліотеках, музеях, а також на власних дослідженнях.

5 «А» одержує «срібло»

Учні 5—7 класів середньої школи № 5 зібралися на свято, яким завершувався шкільний тиждень захисту природи. Цей захід у школі став традиційним. У ньому беруть участь всі учні, починаючи від наймолодших і кінчаючи випускниками. Якраз напередодні відбувся осінній бал для старшокласників. А малеча влаштувала виставку-продаж різних виробів з жолудів, каштанів, яблук тощо. Зібрали 20 карбованців — тепер використа-

ють, як захочуть. На святі учні 5—7 класів влаштували куточки живої природи. І кожен клас захищав свій куточок. Всі говорили, як треба берегти і любити природу, розповідали «історії» своїх чотириногих друзів: собак, кішок, кроликів, ховрашків. «Захист» оцінювало журі, присудивши перше місце 7 «Б» і 6 «В» класам і нагородивши їх... кавуном, 5 «А» клас зайняв друге місце і ласував виноградом (це був приз). Яблука дісталися 5 «В» класу в нагороду за третє місце.

— Ми хочемо, щоб діти були активними, — говорить організатор позакласної роботи Л. П. Воронова. — Щоб не проходили бай-дуже, коли хуліган ламає дерево або знущається з «братів наших менших».

Треба сказати, що серйозно організованому святу заважало зовсім не пристосоване приміщення спортивного залу і кепські технічні засоби.

Білі: Крз5, ФН4, Тс5, Тс8, Сс1, Кд8, Кг1.
п.п. с2, f3, f5 [10].
Чорні: Крд4, ФН4, Те8, Те1, Сн6, Ка4, Кf1.
п.п. с4, с3 [9].
Мат в 3 ходи.

ШКОЛА КАРАТЕ-ДО КІОКУШИНКАЙ

(Продовження. Початок у №№ 37, 38, 45).
У той же час переконливі досягнення школи кіокушинкай, пов'язані з чудово відлагодженою системою підготовки бійців та їхнього морального виховання, роблять привабливим вивченням стилю й методик навчання школи у традиційній цілісності. Такий підхід направлений на збереження й розвиток кіокушин будокарате як загальної частки культурної спадщини Сходу, на збереження тієї високої духовності й моральності, які є загальнолюдським надбанням.

Інформаційно-методичні матеріали

1. Праці Масутацу Ояма (наводяться роботи, видані англійською та японською мовами).

1958 р. — «Що таке карате».

1965 р. — «Ціє карате» («Біблія» сучасного карате).

1966 р. — «Динамічне карате» (яп. вид.).

1967 р. — «Суттєве карате».

1968 р. — «Мандрівка з боями по світу» (яп. вид.).

1969 р. — «Карате для хлопчиків», «Карате для мільйонів», «Самозахист карате для молоді людини» (яп. вид.).

1970 р. — «Клас карате» (яп. вид.).

«Ускладнене карате» (фундаментальна й широко відома робота).

1971 р. — «Для тих, хто починає вивчати карате» (яп. вид.).

1972 р. — «Бойовий дух» (яп. вид.), «Кенка карате» (яп. вид.).

1975 р. — «Мое карате горне» (яп. вид.), «Шлях кіокушинкай» (яп. вид., автобіографічний філософський нарис історії та суті школи).

1977 р. — «Виклик меча».

* * *

У різних країнах видаються спеціалізовані журнали школи кіокушинкай. Велику популярність мають фільми про чемпіонати світу у цьому стилі:

Перший чемпіонат світу — 1975 р. (чемпіон Кацуаки Сато).

Другий чемпіонат світу — 1979 р. (чемпіон Макото Накамура).

Третій чемпіонат світу — 1984 р. (чемпіон Макото Накамура).

Четвертий чемпіонат світу — 1987 р. (чемпіон Акіе-сі Мацуї).

Найбільш відомі — фільми про перший та другий чемпіонати та підготовку до них: «Найсильніше карате» (2 частини) та «Рука господаря». Шлях Масутацу Ояма показаний в художньому фільмі «Поєдинок» (або «Приречений на самітність»).

Чемпіонати світу в Токіо — найбільш серйозні публічні випробування для послідовників кіокушин-

кай. Відсутність загальних категорій та захисного спорядження максимально наближує боротьбу до реальності Будо-карате. Разом з тим спеціальна підготовка бійців в системі кіокушинкай та правила змагань зводять до мінімуму небезпеку одержання тяжких травм (вона менше, ніж на боксерських рингах). Успіх у розвитку кіокушинкай у всьому світі проявляється, зокрема, у тому, що спадкоємці школи Ояма (його «діти», «онуки» та «правнуки») з інших країн все успішніше конкурують з японцями, котрим все важче виборювати свою традиційну першість.

Нижче наведу праці радянських послідовників школи, написані за останні роки:

1984 р. — А. І. Танюшкин, В. П. Фомін, Б. І. Бахтин. «Основи навчання карате».

1985 — А. І. Танюшкин, В. П. Фомін. «Основи рукопашного боя на базі карате».

А. І. Танюшкин, О. В. Ігнатов, Б. І. Бахтин. «Планування тренувального процесу в навчанні карате».

А. І. Танюшкин, В. П. Фомін. «Сто одиннадцять команд для атаки в карате кіокушинкай».

1989 — В. П. Фомін. «Кіокушин Будо-карате. Історія. Традиції. Сове-

менность». (ВЦИВЕ).

А. І. Танюшкин, В. П. Фомін (составители). «Квалификационные нормативы Международной организации киокушинкай на ученические и мастерские степени» (с 10 кю по 3 дан).

(ВЦИВЕ).

В. П. Фомін. «Словарь-классификатор японских терминов, употребляемых в международном обиходе» (ВЦИВЕ).

Окрім названих рукописних робіт спеціального характеру В. П. Фомінін регулярно публікує серію

статей про бойові мистецтва та школу кіокушинкай у центральних журналах («Культурно-просвітительная работа» — з квітня 1988 р., «Физкультура и спорт» — з березня 1989 р.; «Телевидение и радиовеща-

ка» (план 1990 р. видавництва «Молодая гвардия»). В. П. Фомінін на основі доповіді на Другому Все-союзному симпозиумі Все-союзного центру по вивченню східних єдиноборств (ВЦИВЕ) підготував статтю для збірника ВЦИВЕ «Кіокушинкай карате-до в контексті традицій дзюдо-карате та інших бойових мистецтв» (план випуску 1989 р.). Ним же для збірки ВЦИВЕ «Путь карате» (видавництва «Прогресс») у 1989 році підготовлена стаття «Путь киокушинкай». В. П. Фомін та І. Б. Ліндер для серії телевізійних передач «Вокруг света» підготували тематичний цикл про бойові мистецтва Сходу. Дві передачі неодноразово виходили в ефір у 1988 та 1989 рр. У першій телепередачі інструкторами Московської школи кіокушинкай В. П. Фомінін, Ю. П. Хренов та О. М. Кейтом показано демонстрацію дихальних вправ, ката й бойових прийомів самозахисту школи кіокушинкай. З кінця 1989 р. планується підготовка тематичних відеокaset у вигляді додатку до журналу «Смена» (паралельно з публікацією статей у тому ж журналі).

1) Йосип Борисович Ліндер — голова комісії дзю-джітсу при президії Федерації самбо м. Москви, 2 дан по дзю-джітсу.

Початківцю про екстрасенсоріку

(Продовження. Початок у №№ 25, 28, 29, 30).

Часто доводиться бачити, як сенситиви, лікуючи людей, струшують з рук «зіпсовану» енергію. Хоч ця енергія втрачає деякі свої якості у відриві від хворої людини, але разом з тим два міркування примушують не рекомендувати цього способу:

- 1) її все одно можна «підчепити» (навіть випадково) на людину;
- 2) не треба засмічувати оточуючий нас

біоенергетичний простір, він уже й так надмірно засмічений.

Замість скидання можна з успіхом застосовувати таке: потирайте долоні між собою, подумки уявіть між ними вогонь. Можна також зробити глибокий вдих і «видихнути» через обидві долоні, одночасно потираючи їх між собою.

Для додаткового очищення рук можна пересипати з долоні у долоню тютюн з сигарети, або не подумки, а наяву по-

мити руки без мила у холодній (але не крижаній) воді. Іноді можна з тією ж метою застосовувати й скляні кульки. Але найголовніше — відпрацювати захист, це зніме більшість питань.

У попередньому розділі ми розглядали процес визначення позитивних та негативних біоенергетичних зон. Наводились причини, які можуть викликати наявність негативної біоенергетики. При цьому не розглядалися так звані «лінії Хартмана». Кілька слів про них. Експери-

ментально доведено, що ці лінії проходять з півночі на південь на відстані приблизно 2 метри, а зі сходу на захід — 2,5 метра. Тобто, вся поверхня Землі поділена на невидимі прямокутники розміром 2х2,5 метра. Довгочасне перебування на перехресті ліній Хартмана негативно позначається на вашому здоров'ї (див. докладніше журнал «Крестьянка», № 11, 1989 р.).

(Далі буде).

КАРТАСУРА

(Продовження. Поч. у №№ 29—35, 40, 41, 45).

Рукоприкладання. У Римі вони не були лише видом пестощів, хоча й могли подобатись тодішнім красуням. Усі автори римських елегій докоряють собі за те, що били чи тортували своїх коханок, або нахваляються, що були ними биті.

ОВІДІЯ. «АМОРЕС»:

«Охоплений люттю, я нерозважливо підніс руку на кохану. І дівчина ридала від зарваних ударів. Чому ніхто мені не зауважив, що я несласним варвар? А вона нічого: перелякана, не промовила ні слова. Погляд її був сповнений докорів, а слюзи й безмовні уста звинувачували».

Тож чи не ліпше було виляти дівчину, прямуючи навіть до прямих погроз, а чи й здерти з неї безсоромно туніку від шиї до пояса, адже пов'язана оберігала биничною частину тіла. А в той часом, мовби той динун, схопивши за волосся, проорав пазурами її шляхетне обличчя; вона стала, як вкопана, бліда, мов парійський мармур, — мров її відійшла від щік. Дрижала, як стеблина на вітрі. Слюзи, що довго висіли на щоках, спливали, мовби вода з талого снігу.

Лише тоді я усвідомив свою провинку: моєю кров'ю нею були проліті слюзи. Трічі я кидався до її ніг, і трічі відстороняли мене її байдужі руки. Довго не вагайся, втисни нігті просто в обличчя — помста лагодить біль — не жалій ні очей, ні волосся, хай гнів додасть сили недужим рукам. А щоби не було слідів мого злочину, уклади потаргане волосся».

ТИБУЛЛ. «ЕЛЕГІЯ»:

«Мій коханця розгорілася війна, дівчина голосно лаяла нею, котрий виважив двері і натягнув її за волосся. Слюзи текли по щоках із синцями, але ридав і сам винуватець, бо в люті перебрав з руками своїми. Небагом тілесна жага злагодила клятість коханців, а лукавий Амур з'явився між ними. Залізним чи камінним є той, хто б'є кохану дівчину: такий дісно міг би зняти боги із неба».

Адже досить було здерти легку туніку і сколотити волосся, зриваючи пасок, що його підтримує, змусивши її планати; щастить тому, хто, розлючений сам, бачить слюзи своєї вразливої дівчини. Але хто сягає биття, тому пасує щонайбільше носити шолом і спис і він має бути увільненим від солодких пестощів Венери, в-

ЗМАГАННЯ МОЛОДИХ СПАРТАНОК. Проперцій у захопленні спостерігав за боротьбою спартанських дівчат, бачачи в ній щось більше, ніж привольну виставу нагих тіл («Елегія»).

«Захоплююся правами, що панують у спартанській адвокатури, але ще більше належить аплодувати цютам школи вправ для дівчат. Там вони не лише борються одна з одною груди в груди, але також без найменшого сорому з'являються цілком наго серед борець, що змагаються, коли затримують простягнутою рукою м'яч, сильно запущений рукою, або коли за допомогою кишка точать боротьбу обіруч доволі себе».

Покрита пилком спартанка здатна стати на старті і фініші. Треба бачити, з якою радістю прив'язує вона ремінцями до рук рушавички, як крутнувшись, кидає важкий диск, об'їжджає коней на дорозі, припасовує меч до білосніжного бону або прикриває своє двохчоло потужним шияномом.

Із припорошеним снігом волоссям долає у товаристві лаконосних собак шили гір Тайгета. Нагадає амазонки, котрі войовничо з оголеними грудьми загуровувалися у води ріки Термодона, або Елену, яка на плічаному березі Евротасу наго бралася боротися із братами Полусом і Кастором. А ті, хоча й були богами, не стидалися боротися із жінкою.

У Спарті право забороняє коханцям приховувати свої почуття. Отож кожен може привселюдно з'являтися зі своєю коханкою і не боятися того, що знайде двері зачиненими, що дівчина виявиться під небачаною опікою або що йому щось загрожує з боку ревнивого чоловіка. Про свої почуття можна говорити не криючись. А якщо тебе зустріне відмова, це довго не триватиме. Очей не обмане блиск тириського пурпуру, а дівоче волосся не надмірно окроплене парфумами, як і не надто старанно зачесане.

У нас завжди заважає наважливий тум і навіть немає окаяні до інтимної довірливості (в оригіналі — до владання пальця у вузькому шпирину). Виразом нашого обличчя не можемо дати зрозуміти того, що не зважуємося сказати словами. У нас кохання ховається по кутках».

Вигляд спартанських дівчат, що змагалися, міг мати вплив на пластичний опис любовних змагань між Луцієм та Палестрою, які представили грецький письменник Лукіан. «Лукіос, або Золотий Осел»:

«Палестра, стоячи оголеною, кидає команду: «Натрись оливою і хапай свого супротивника, переверни, підставляючи йому ногу, тримай під собою, прокидай, стискай міцно, щоби не було просвіту. Приготуй зброю, що стирчить допереду: бий, порань і прокидай далі, поки не втомиться».

Прояви більше сили у попереку, вийми потім свою зброю і заведи удару низу. Більше запалу, сильніше тисни до мурів, бий».

Відчуваючи, що слабнеш, швидко припини, але одночасно зміцни захват. Тримай сильно, тут поспіх зайвий,

мусить знайти час для паузи. А тепер знову сміливо до мети! Це вже кінець».

А тепер, каже Палестра, інша позиція — боротьба на колінах! Вона кидається на коліна, на саму середину ліжка. Ти також до середини, сміливий борець. Схопи протиника, як у нічці. Далі притисни його і кинься на нього з гострою стрілою. Схопи його близько і не дозволяй, щоби між вами була якась відстань. Якщо він захоче послабити захват, не втрачайчи часу підкинь його догори. Тримай його у повітрі, бий ізнизу і не відступай, поки не отримаєш наказ. Потім знову звали його на ліжко, тримай близько, знову підстав ногу, щоб не виривувся. Схопи його міцно і прискорою темп боротьби. Зрештою пусти його, он він лежить повалений на землі, спливаючи потом».

РОЗДІЛ 6. КЛОТНІ КОХАНЦІВ

Клотні коханці можна вважати різновидом пестощів або засобом, що призводить до стану збудження.

Жінка, котра дуже кохає мужчину, не переносить, коли той у її присутності говорить про суперниці, ані того, коли він неуважно назве її іменем іншої жінки. Коли таке трапляється, доходить до бурхливої клотні, жінка гнівається, кричить, розвізує собі волосся, залишаючи його в безладді, падає під ліжко чи крісло, відкидає від себе вінця та оздобу, намагається по землі. Коханець прагне тоді заспокоїти її милими словами, піднімає і обережно садить на ліжко чи крісло, а вона, не реагуючи, зліється ще більше і відкидає його; сминає за волосся, притискає голову до землі, а потім б'є у ноги, груди і спину; прямує до дверей, але не виходить; зупиняється під дверима і заливається слізьми.

Трохи згодом, пересвідчившись, що коханець за допомогою слів і дій зробив усе, що міг, для примирення, вона має виявити вдволення, обійнявши його, проявляючи хіть з'єднатися з ним, щоб забути про все. Отоді злягання досконале.

Якщо у жінки окремий будинок і якщо коханці розсталися у клотні, а жінка сказала, що між ними все закінчено, він, щоби її заспокоїти, посилає до неї по черзі п'ятихмарду, віту і відшуану. Зрештою вона поступатиметься, повертається до коханця і проводить із ним ніч. А ось афоризми на тему пестощів, що товаришать зляганням:

«Як тільки починається злягання, лише жага визначає межі всіх дій коханців».

Однак мужчина має спостерігати за собою, щоб дізнатися про спосіб поведінки, яка б запевнила йому найбільший запас сил під час злягання.

Він також повинен слідкувати за жінкою, з якою має сталі контакти, щоб поводити себе з нею так, аби та мала найбільше задоволення.

Жінці не заважає подібні спостереження щодо себе і особи коханця, аби підтримувати його добрі наміри під час злягання.

(Далі буде).

понеділок

5 Листопада

▲ УТ
16.00 — Новини. 16.15 — Шляхом оновлення. 16.45 — Для дітей. «Здрастуй хор». 17.15 — Населення про цивільну оборону. (Кіровоград). 17.45 — День за днем. (Кіровоград). 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — Пісенне мереживо. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Час рішення — час дій. Карпатський трамвай. 20.00 — Перлини душі народної. 20.40 — На добраніч, діти! 21.00 — «Плеяда». Художньо-публіцистична програма. 22.30 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Футбольний огляд. 9.00 — Клуб мандрівників. 10.00 — Призери і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. Публіцистична передача «Вовки і вовки». (Петропавловськ-Камчатський). 10.50 — Фільм — дітям. «Казки старого чарівника». 1 серія. 12.00 — «Кам'яна квітка». Мультфільм. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Музична скарбниця. О. Скрибін. «Прометей» (Поєма вогню). 16.15 — Науковий вісник. 17.00 — Призери і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. Інформаційно-публіцистична передача «Земля». (Ленінград). 18.30 — Ціна рішення. 19.25 — Парламентський вісник Росії. 19.40 — «Жак, пес і хлопчик Ніко». Мультфільм. 19.55 — Опера. 20.00 — «Любов і фантазія». 21.00 — Час. 21.40 — Поет і війна. Додаток до програми «Слово». 22.30 — Коллаж. 22.35 — Авторське телебачення. «Телекноп». «Нешодавно». 0.20 — ТСН. 0.45 — «Життя

Передплата на «МК» триватиме до 20 грудня. Індекс—61103. Ціна на рік—6 крб.

Кліма Самгіна». Телефільм. 1 серія. 1.49 — Пісня 90. 2.54 — «Півень на новизнах». Фільм-концерт.
▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Фільм — дітям. «Рудий, чесний, закохани». 1 серія. 9.30 — Документальний фільм. 10.00 — Сонати В. А. Моцарта. 10.45 — Прем'єра документального телефільму «Списи виживання». 11.15 — Традиційна намерна музика Японії. 12.05 — Сеанс повторного телефільму. «Перелітний птах у протоці». 17.00 — Від мелодії до танцю. 17.25 — Камера. Про письменника А. Хейдона. 18.00 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». Прем'єра документального телефільму «Ям диво». Фільм 1. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.00 — Співає І. Кобзон. 21.40 — «Любий Едісон». Художній телефільм.

вівторок

6 Листопада

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Камерний концерт. 9.25 — Художній телефільм «Хочу зробити зізнання». 1 серія. 10.35 — Концерт артистів балету. 11.45 — Художній фільм «Хочу зробити зізнання». 2 серія. 16.00 — Новини. 16.10 — Прем'єра документального телефільму «Справа честі». 16.30 — Концерт дитячої самодіяльності. 16.55 — Урочисті збори, присвячені 73-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. Святоковий концерт. Трансляція з палацу культури «Україна». 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — Вперше на екрані УТ. Науково-популярний фільм «Сонячний бранець». 20.50 — На добраніч, діти! 21.05 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Наш бронепотяг». 23.25 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.30 — «Майстерні Росії, рід скла, фарбою на поєно...». Документальний телефільм. 9.10 — Концерт фольклорних колективів Москви. 9.40 — У світі тварин. 10.40 — Фільм — дітям. «Казки старого чарівника». 2 серія. 1.45 — Призери і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. Інформаційно-публіцистична передача «Компас». (Оренбург). 12.25 — Коллаж. 12.30 — Час. 13.00 — На чемпіонаті світу з шахів. 15.30 — ТСН. 15.45 — Призери і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. Розважально-публіцистична передача «Шість на шість». (Ростов). 16.15 — В ефірі музичні колективи Держтелерадіо СРСР. П. Чайковський. Концерт для фортепіано з оркестром. 16.50 — Урочисте засідання, присвячене 73-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. Концерт. Трансляція з Кремлівського палацу з'їзду. У перерві — Час. 20.10 — На чемпіонаті світу з шахів. 20.25 — Янось у Кусково. Хореографічні мініатюри Л. Якобсона. 21.00 — Час. 21.45 — Ширше коло. Естрадна програма. 0.00 — ТСН. 0.25 — «Життя Кліма Самгіна». Телефільм. 2 серія. 1.32 — Документальний фільм «Беззальна правда Клода Лапуманна». 2.47 — Два портрети на звуковій доріжці: Ізабелла Юр'єва і Вадим Козін. 3.52 — «На манежі — яки». Фільм-концерт.

▲ ЦТ (II програма)
9.40 — Джерела. 10.20 — «Я пам'ятаю мить чудову». Музичний телефільм. 11.10 — Ритмічна гімнастика. 11.40 — «День наприкінці тепла». Документальний теле-

фільм. 12.20 — Сеанс повторного телефільму. «Компаньйони». 17.00 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». Прем'єра документального телефільму «Ям диво». Фільм 2. 17.34 — Концерт класичної музики. У перерві — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.00 — Телевізійний музичний абонемент «Співає Із Сан-Франциско Джейн Марш». (США). 21.45 — «Скандальна пригода в Брикміллі». Художній телефільм. 1 і 2 серії.

середа

7 Листопада

▲ УТ
9.00 — У колі друзів. Концерт. 9.55 — Київ. Військовий парад і маніфестація трудящих у День 73-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. 11.30 — Молоді голоси України. 12.30 — Світ поезії. Осінній ноктюрн. 12.45 — Прем'єра мультфільму «Сміх і горе коло білого моря». 13.45 — Вперше на екрані УТ. Науково-популярний фільм «Вісир». 14.45 — «Дванадцять». Телебалет. За мотивами поеми О. Блока. 15.35 — Цирк, цирк, цирк... 16.30 — «Чуєш, сурми заграли». Музично-літературна композиція. 17.00 — Вас вітають «Зоряни». Концерт. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.00 — Актуальна камера. 19.00 — Футбол. Кубок володарів кубків. 1/8 фіналу. «Дукла» (Прага) — «Динамо» (Київ). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Духова музика. 21.45 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Комісар».

▲ ЦТ (I програма)
9.00 — ТСН. 9.20 — Ранковий поїзд. Виступ фольклорних колективів України. 9.50 — Москва. Красна площа. Військовий парад і маніфестація, присвячені 73-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. 12.00 — В ефірі музичні колективи Держтелерадіо СРСР. Виступ хору російської пісні. 12.50 — «Держави вічна любов». «Московський Кремль». Фільми: 1. «Стіни і вежі». 2. «Собори». 14.00 — Всі люблять цирк. Джигіт «Алі-Бек». 14.25 — Концерт випускників школи-студії при ансамблі народного танцю СРСР під керівництвом І. Мойсєєва. 15.50 — Прем'єра художнього телефільму для дітей «Свято очікування свята». 1 серія. 16.55 — Футбол. Кубок європейських чемпіонів. 1/8 фіналу. «Спартак» (Москва) — «Наполи» (Італія). У перерві — Вокальний ансамбль. Співають Л. Паваротті і З. Соткілава. 18.50 — Прем'єра мультфільму «КОАПП» — «Тамничий на...». 19.20 — Фотоконкурс «Земля — наш спільний дім». 19.25 — Для тих, хто любить... Зустріч з ветеранами радянської естради. 21.00 — Час. 21.45 — Прем'єра документального телефільму «Севілья» (Іспанія). 21.45 — «Торпедо» (Москва). 1.45 — «Життя Кліма Самгіна». Телефільм. 3 серія. 3.39 — «Все, що на серці у мене...». Пам'яті поета М. Матусовського. 4.04 — «Веселі ведмежата». Вистава театру ляльок під керівництвом С. Образцова.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — 3 любов'ю до народної. 9.00 — «Синій птах». Мультфільм. 9.50 — Концерт з творів російських композиторів. 10.50 — Всі грані прекрасного. Пісня про павки. 11.50 — Фільм — дітям. «Незнайко з нашого двору». 1 серія. «Сюспризи». 12.55 — У хороводі друзів. Виступ колективів малочисельних народностей на ВДНГ СРСР. 13.45

— Мультфільм. 13.55 — О. Твардовський. «Василь Тюркін». Фільм-вистава театру ім. Московської Ради. 15.40 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 16.25 — турнір «Кубок Кремля». Кіножурнал «Сибір на екрані». Кіножурнал «Сибір на екрані». Концерт О. Образцова і оркестру російських народних інструментів Держтелерадіо СРСР. 17.30 — На прохання глядачів. Художній телефільм «Гардемарини, вперед!». 1 і 2 серії. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.45 — Футбол. Європейські кубки. «Дукла» (ЧСФР) — «Динамо» (Київ). 2 тайм. 22.35 — «Покровські ворота». Художній телефільм. 1 і 2 серії.

четвер

8 Листопада

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Для дітей. «Царівна-жаба». Опера вистава. 10.15 — Художній фільм «Старин Хоттабич». 11.35 — Пісні і танці України. 12.10 — «В країні мультяндії». 13.10 — Вперше на екрані УТ. Телевізійний фільм «Павло Лутенасев». 14.20 — Новини. 14.30 — Вперше на екрані УТ мультфільм «Кіцна, яка гуляла, як собі знала». 16.00 — «Веселі мініатюри». 16.20 — Прем'єра документального телефільму «Гім-назист». 17.10 — Сонячне коло. «Роде наш красний». 17.40 — Музична кіноопера «Світла по-стать». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Кіномотаї». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Співооче поле». П'ять республіканське свято народної творчості.

▲ ЦТ (I програма)
9.00 — Призери і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. «Недорідь» (м. Кіров). «Джерела» (Іркутськ). 9.55 — Виступ учасників всеросійського конкурсу виконавців на народних інструментах. 10.25 — Футбол. Європейські кубки. 20.05 — Веселі нотки. 13.05 — «Держави вічна любов». «Московський Кремль». Фільми 3. «Терем». 4. «Великий Кремлівський Палац». 14.10 — Що означають ваші імена? Концерт-зустріч з популярними поетами, композиторами, виконавцями. 15.30 — Прем'єра документального телефільму «Матрьошкинський новгородський». 16.00 — Прем'єра художнього телефільму для дітей «Свято очікування свята». 2 серія. 17.05 — Московський балет на льоду. 18.00 — Цирк. Цирк. Цирк. Святокова програма. 18.30 — В ефірі музичні колективи Держтелерадіо СРСР. 19.50 — Прем'єра художнього телефільму «На темному боці Місяця». 1 серія. 21.00 — Час. 21.40 — 2 серія художнього телефільму «На темному боці Місяця». 22.45 — На чемпіонаті світу з шахів. 23.00 — Танці, танці, танці. Міжнародний конкурс виконавців балетних танців у Сочі. 0.00 — Новини популярної музики. 1.05 — «Життя Кліма Самгіна». Телефільм. 4 серія. 2.13 — «Пташиний політ». Телевистава за участю Р. Карцева та В. Ільченка. 3.43 — Це було... було... Пам'яті Ю. Гуляєва.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Опера у вертюрні. 9.05 — Міжнародний фольклорний фестиваль «Стражнице-90» в ЧСФР. 9.50 — Роби з нами, роби, як ми, роби краще за нас. 10.50 — Фільм — дітям. «Незнайко з нашого двору». 2 серія. 11.55 — Всі грані прекрасного. Пісня про павки. 12.55 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад». «Динамо» (Москва). 15.15 — Прем'єра документального телефільму «В дремучий лес с таинственной лунной». 15.35 — Назва про те, як пісня на-

родна зло перемогла. 16.25 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 17.25 — Прем'єра документального телефільму «Нітка Аріадни». 17.40 — На прохання глядачів. Художній телефільм «Гардемарини, вперед!». 3 і 4 серії. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — Концерт народного артиста СРСР Б. Штоколова. 22.55 — Прем'єра документального телефільму «Міс «Російська Америка».

п'ятниця

9 Листопада

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — Подарунок. Музична програма. 10.20 — Художній фільм «По траві босоніж». 11.40 — Естрадний концерт. 12.00 — Для дітей. «Канал». 13.30 — Новини. 13.50 — І знову цирк... 14.45 — «Відсвіт». Мистецтвенний альманах. 16.15 — Спогад про Віктора Цоя. (Відеозапис з концертів фестивалю у Донецьку). 16.50 — Як у нас на Україні. Вистава-водевіль. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Відеоміні». Розважальна програма. 20.30 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Музичні зустрічі. 22.00 — Кіноопера «Не йдіть дівчата заміж». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)
9.00 — Творчість народів світу. 9.30 — Живи, Земле! Екологічна програма. 10.30 — Під знаком «Пі». 11.30 — Партнер. 12.00 — «Бурда модна» пропонує... 12.30 — Грас Т. Вольська (дома). 12.40 — «Держави вічна любов». «Московський Кремль». Фільми 5. «Історія і колекція Оружівної палати». 6. «Мистецтво російського ювеліра». 13.35 — Прем'єра мультфільму «Хай живе Серваці». 16.05 — Прем'єра художнього телефільму для дітей. «Свято очікування свята». 3 серія. 17.10 — Концерт вокально-хореографічного ансамблю «Марієль». 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — «Страховисно». Мультфільм. 18.55 — Прем'єра художнього телефільму «На темному боці Місяця». 3 серія. 20.00 — Від представляє: «Програма 500». напівтал-шоу «Поле чудес». 21.00 — Час. 21.40 — Коллаж. 21.45 — Це було... було... 22.00 — Від представляє: «Погляд». «Вед». «Сінематограф». «МТВ». У перерві — 23.40 — ТСН. 1.15 — «Життя Кліма Самгіна». Телефільм. 5 серія. 2.18 — Анна Герман. Доля і пісні. 3.21 — «Кохані жінки». Фільм-концерт.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Татарські народні пісні виконує Р. Дамінов. 8.35 — Прем'єра документального телефільму «Площа Пушкіна». 8.45 — Фільм — дітям. «Проданий сміх». 11.10 — «50 на 50». Музичний додаток «...До шістнадцяти і старші». 12.40 — КВН-90. Зустріч команд Одеського університету і Воронежського інженерно-будівельного інституту. Другий півфінал. 14.30 — Всесоюзний фестиваль фольклорно-етнографічних ансамблів. 15.30 — Мультфільм. 15.45 — Документальний екран Росії. 17.15 — Прем'єра телефільму-монографії «Вілла Валерія». Про В. Барсову. 18.20 — Пісні циган Росії. 19.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — Межодії Балтики. 23.10 — Мультфільми для дорослих. 23.25 — Нічний сеанс. Мелодії давніх літ. Кіноконцерт. 0.15 — «Комічний ноханець, або Любовні витівки сера Джона Фальстафа». Художній телефільм.

субота

10 Листопада

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — Для дітей. Художній фільм «Приятель веселого бісєнєти». 11.15 — «На хвилі дружби». 11.50 — Доброго вам здоров'я. Поради фізіотерапевта В. Тищенко. Передача друга. 12.30 — Співає Олена Камбурова. 12.55 — Новини. 13.05 — «Земле моя». У Дністер спадає... Чорне море? 13.50 — Таланти твої, Україно. Співають Туріяни. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 14.20 — Село і люди. 15.05 — До дня Радянської міліції. (Кіровоград). 15.50 — Ви нам писали. Музична програма. 16.35 — Сьогодні — День міліції. «Про службу відверто». 18.05 — А. Кудрявцев. «Іван та Мадонна». Вистава Київського академічного російського драматичного театру імені Л. Українки. Дія перша. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Продовження вистави «Іван та Мадонна». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Молодіжна студія «Гарт». В перерві — 22.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)
8.00 — Спорт для всіх. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Прем'єра документального телефільму «Від Гімалаїв — України». Про «Шоденний» К. Реріха, присвячений Україні. 9.00 — З ранку раненько. 10.00 — На службі Вітчизні. 11.00 — Ранкова розважальна програма. 11.30 — Навколо світу. Альманах. 12.30 — Здоров'я. 13.15 — Сільська година. Панорама. 14.30 — Марафон-15. 16.00 — Людина і закон. Правовий відеоналіз. 18.30 — Парламентський вісник Росії. 18.45 — В ефірі музичні колективи Держтелерадіо СРСР. Концерт Великого дитячого хору, присвячений 20-річчю колективу. 19.35 — «Осінні кораблі». Мультфільм. 19.45 — Прем'єра художнього телефільму «На темному боці Місяця». 4 серія. 21.00 — Час. 21.40 — На чемпіонаті світу з шахів. 21.55 — Концерт, присвячений Дню радянської міліції. У перерві — ТСН. 1.10 — «Життя Кліма Самгіна». Телефільм. 6 серія. 2.16 — Навколо сміху. Бенедикт письменника-сатирика С. Алтובה. 3.41 — На струнах, клавішах і... Естрадна програма.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — На зарядку, ставай! 8.15 — Концерт ансамблю пісні і танцю омської міліції. 8.45 — Російська мова. 9.15 — Прем'єра документального телефільму «Кому потрібен атом?». Про атомну енергетику. 10.15 — Подорож у країну казок і пригод. Кіноконцерт. Випуск 1 і 2. 12.00 — Якщо вам після... 12.45 — Мультфільм. 13.15 — Сцени і арії з оперет І. Кальмана. 14.30 — Відеоканал «Радянська Росія». 17.00 — Планета. Міжнародна програма. 18.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 19.00 — «Цей голос небувалий». До 90-річчя з дня народження М. Бабанової. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — М. Гоголь. «Ревізор». Фільм-вистава Малого театру СРСР.

неділя

11 Листопада

▲ УТ
16.00 — Новини. 16.10 — Спі-

вають діти. 16.40 — Телефільм «Легко сказати». 17.00 — Господарем на землі. 17.30 — Камерний концерт. 18.00 — Урок без дзвоника. Українська мова в школах Донецчини. 18.30 — Виступас джаз-ансамбль «Душар». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Теле-радіоналіз «Право». 20.30 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — МузЕпо-90. Міжнародний фестиваль естради. 21.45 — Художній фільм «Гранатовий браслет». 23.10 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Трем, здрастуйте!». Мультфільм. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 1 серія. 10.05 — «Золоте шитво». Документальний телефільм. 10.15 — «Зачарований хлопчик». Мультфільм. 11.00 — Призери і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. Концерт фольклорного колективу. (Мінськ). 11.25 — Людина. Земля. Всесвіт. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Концерт учнів Східно-Сибірського інституту культури. 16.20 — «Я вибираю любов». Документальний фільм. 16.45 — «Поверніть Ренка». Мультфільм. 17.00 — До підсумків і Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. 18.30 — Робити бізнес в СРСР? Так, це можливо. 19.45 — Народні мелодії. 19.55 — «Життя Кліма Самгіна». Художній телефільм. 1 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Про просте і вічне. 21.55 — П. Чайковський. 100 романсів. 22.10 — Прем'єра лялькового телефільму-концерту «Маппет-шоу». 11 і 12 серії. 23.00 — Футбольний огляд. 23.30 — ТСН. 23.55 — «Життя Кліма Самгіна». Телефільм. 7 серія. 1.18 — Улюблені пісні. Кіноконцерт. 1.58 — Святослав Ріхтер грас Шумана.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Кіно-публіцистична союзна республіка. «Весна Миколи Моржанова». Документальний телефільм. 8.35 — Співає В. Шувалов. 9.05 — Мультфільм. «Свято неслухняності». 9.55 — Розминка для ерудитів. 10.40 — «Тече ріка Волга». Телеаніс. 11.25 — Сеанс повторного телефільму. «Будь ласка, візьміть мене до себе». 12.30 — Міжнародний Берлінський марафон. 17.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 19.45 — Вечірня назва. 20.00 — Ключ до світового ринку. 21.00 — Теніс. Міжнародний турнір «Кубок Кремля». 21.40 — «Вінторія». Художній телефільм.

ШКОЛА ЕКСТРАСЕНСОРІКИ

З 5 по 20 листопада у приміщенні Будинку політосвіти будуть проводитися заняття по освоєнню методів екстра-сенсоріки і корекції біополя (навчальний курс). Заняття проводить народний цілитель Галина Михайлівна УГАРОВА (м. Москва), котра пройшла апробацію у московських клініках. Тим, хто успішно закінчить повний курс, видається диплом. Навчання платне. Кошти від реалізації абонементів надійдуть в обласне відділення Фонду милосердя і здоров'я. Вартість одного абонементу — 200 крб. Вони продаються щодня з 14-ї до 18-ї години в Будинку політосвіти. Не втрачайте шанс пізнати себе! ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ ФОНДУ МИЛОСЕРДЯ І ЗДОРОВ'Я.

ПОПЕРЕД- ЖЕННЯ

ЛИСТ
ДО РЕДАКЦІЇ

Шановний товаришу
головний Редакторе!

Минуло три місяці, як я надіслав до Вас свою гумореску під назвою «Розсипалися клепки», а результату нема. Якщо Ви забули, то коротенько нагадаю зміст. У ній розповідається про те, як зустрілися наш голова з їхнім головою, і як з розгону стукнулися головою об голову, в результаті чого їхній голова нашому голові головою на голові набив гулю. (По-медичинськи: наніс травму).

Дуже смішна гумореска. Перед тим, як надіслати до Вас, я її ще раз перечитав і так реготався, що трохи кишки не порвав. І тепер, коли згадую, так сміюся і заливаюся.

Відтоді кожну неділю чекаю, що мій твір з'явиться друком на сторінці гумору «Веселий бульдозер», але все марно. Ви не друкуєте та ще й мовчите, як риба об лід. Дуже мені прикро. Тому вирішив більше не терпіти, а звернутися прямо до Вас, щоб попередити, якщо протягом двох найближчих тижнів гумореска «Розсипалися клепки» не буде надрукована, я напишу на Вас фейлетон і надішлю до іншої газети, а може й до журналу. А гонорар за публікацію перерахую до фонду боротьби з бюрократією.

Зрозумійте мене правильно. Це не погроза, а попередження.

Закінчую по-дипломатичному. Прийміть моє задоволення в цілковитій повазі й тому подібне.

З надією — Степан Квець — гуморист.

Феодосій ЛУЗАН.

Ф Р А З И

● Про дружину з сумом говорить: «Моя недобра половина».
● Якщо вночі всі коти здаються сірим, значить на вулиці погале освітлення.
● Він мав так багато точок зору, що

почав сприймати весь світ у цятках.
● Якщо на душі шкребуть коти, відкрийте її кому-небудь.
● Він не кидав каміння в чужий город — відразу пускав туди козла.

● Буває, людина хапає вас за душу лише для того, щоб її витрясти.
● З характеристики: «У голові — вітер, часом шквалистий».

Ю. БЕРЕЗІН.

ДІАЛОГИ

● — Щойно повернулася з театру. Дивилася нову прем'єру.
— А я більше люблю комедію...

* * *

● У театрі оркестр почав виконувати вступ до п'єси, а в передньому ряду одна глядачка продовжувала розмову з сусідкою. Із заднього ряду друга глядачка зробила їй зауваження:

— Тихіше — увертюра.

А та озирнулася й грізно кинула:

— А ти паразитка...

І. КОНОНОВ.

Фото хазяїна.

БЕЗСУМНІВНО

Точка зору в Гната є і своя, звичайно: Все, що бачить піддає сумніву негайно. А жона, як затрясе головою гнівно, Гнат виконує усе Швидко й безсумнівно.

НЕРІДКО

Недавно я чув від твєї сусідки: Що ти рідну маму провідеш рідко: — Нерідко, — відказує гнівно Панас, — Її пенсію платять у місяць лиш раз.

Б. ЧАМЛАЙ.

ПОЛІТИЗМИ

● Дехто з нас настільки відстав від Заходу, що тепер із спокійною совістю чекає, доки Захід пережене його зі Сходу.

● З доносу: «У моєму під'їзді живуть 9 активних ворогів перебудови, 17 — їм співчуваючих, 38 — членів їх сімей!».

● Відділ боротьби з бандитизмом цін.

● Посивілі надії.

● Штаб науково-технічної контрреволюції.

В. КУЗЕМКО.

НЕПРИДУМАНЕ

● — Куме, ти де отруту взяв, що всі колорадські жуки попропали!
— Та з річки води набрав.

* * *

● — Куме, а що це таке — сренда?
— А це так: один з сошкою, а сім з ложкою.

* * *

● Голова народного контролю Варвара Іванівна, почувши якось: «Любопытний Варварі на базарі носа відірвали», вирішила добитися, щоб закрили колгоспний ринок, задля того, щоб заплитися з носом.

О. КЕЧІН.

Валерій ГОНЧАРЕНКО

ТРОЛЕЙБУСНА ПРИГОДА

У юрбі безгравітаційній
В навісну годину літ
На троллейбусній зупинці
Нидів скромний чоловік.
Як штовхали — винувато
Вибачався тихо він.
Розмалювані малюки
Посміхалися з вітрин.
Кіоскерша, ніби фея,
З квітів райдуги плела.
Поряд черга Бермалея
До троллейбуса росла.
Тож чекання розтяглося
На годину, наче сон.
Прощовхнутись не вдалося
Пасажиrowі в салон.
Громадянин в модній шляпі,
Елегантний, мов роля,
У думках почав щось капать
На трикляту магістраль.
І вже зосім некультурно
Уявив тут ряд картин:
Бісенята нецензурно
Верещали із вітрин.
Кіоскерша з пишним бантом,
Дідьку лисому дочка,
Продавала не троянди,
А пучечки будяка.
І, зібравшись ерешті з духом,

заховавши в кишені ніс,
Без портфеля й капелюха
Чоловік в троллейбус вліз.
Вдерся гнівно й занахвбіло,
Став на ноги на чужі.
І уже відверто й сміло
Чортихався у душі.
Він зіщулювся, мов равлик,
Та від щастя синім став,
Що не руку, а рукав лиш
Хтось у нього відірвав.
Але радість передчасну
Святкував невдаха цей,
Бо не міг тепер нещасний
Прощовхнутись до дверей.
Борсаєсь боком і з підсоком,
Ліз на спину, кляв когось,
Та пройти і на півкроку
Там йому і не вдалося.
Він стояв отетеріло,
Чубчик виснув над чолом.
Всі зупинки пролетіли
За троллейбусним вікном.
На кінцевій носом кинув
Чоловік у циферблат,
Акнув, скочив, тричі плюнув
І побіг мерщій назад.

М. Кіровоград.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 4 Листопада

10.00 Мультфільми.
11.30 «Сталевий світанок». Фантастика.
13.30, 17.30 «Випробування для чемпіонів». Гонконг. Бойовик.
15.30 «Сліпа лють». США. Бойовик.
19.30 «Останній незнайомець в Америці». США. Комедія.
21.30 «Триматися до останнього». США. Бойовик.

ПОНЕДІЛОК, 5 Листопада

10.00 Мультфільм «Аліса в Країні Чудес».

11.30 «Ті, хто пропав у Бермудах». Фільм-катастрофа.
13.30, 17.30 «Кулак люти». В головній ролі Брюс Лі.
15.30 «Ніч комети». Фантастика.
19.30 «Кобра». Бойовик. У головній ролі С. Сталлоне.
21.30 «Герцогиня і Хитрий Лис». Комедія.

ВІТРОК, 6 Листопада

10.00 Мультфільм «Пінокіо».
11.30 «У лежачих жовтої змії».
13.30, 17.30 «Острів дракона». В головній ролі Брюс Лі.
15.30 «Месник». Бойовик.
19.30 «Заборонені теми». В головній ролі Ч. Бронсон.
21.30 «Виплодок пекла». 1 частина. Фільм жахів.

СЕРЕДА, 7 Листопада

10.00 Мультфільм «Робін Гуд».
11.30 «Білий привид». Бойовик.
13.30, 17.30 «Шлях дракона». В головній ролі Брюс Лі.

15.30 «Сильніше за вогонь та залізо». Бойовик.
19.30 «Фортеця». Детектив.
21.30 «Виплодок пекла». 2 частина. Фільм жахів.

ЧЕТВЕР, 8 Листопада

10.00 Мультфільм «Попелюшка».
11.30 «Космічний мисливець». Фантастика.
13.30, 17.30 «Великий бос». У головній ролі Брюс Лі.
15.30 «Легенда про золоту перлину».
19.30 «З усіх сил». У головній ролі С. Сталлоне.
21.30 «12 свідок про Африку». Комедія.

П'ЯТНИЦЯ, 9 Листопада

10.00 Мультфільм «Спляча красуня».
11.30 «Володарі Всесвіту». Фантастика.
13.30, 17.30 «Гра за назвою «Смерть». У головній ролі Брюс Лі.
15.30 «Без компромісів». Поліцейський бойовик.

19.30 «Попутники». Бойовик.
21.30 «Попередня гра». Комедія.

СУБОТА, 10 Листопада

10.00 Мультфільм «Том і Джеррі».
11.30 «Останній зоряний воїн». Фантастика.
13.30, 17.30 «Молися про смерть». Бойовик.
15.30 «Тигр Джо». Бойовик.
19.30 «Концерт із того світу». Фільм жахів.
21.30 «9 1/2 тижнів». Еротика.

НЕДІЛЯ, 11 Листопада

10.00 Мультфільм «Том і Джеррі».
11.30 «Помста німця». Бойовик.
13.30, 17.30 «Мафія проти німця».
15.30 «Війна льодяних піратів». Фантастика.
19.30 «Мутанти». Фільм жахів.
21.30 «Лихоманка літньої ночі». Комедія.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ПКСМУ (МДС).

На українському мові.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва
«Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Газета виходить щосуботи

НАША АДРЕСА:

316030, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного, військово-патріотичного виховання — 4-66-78; культури, моралі та студентської молоді — 2-20-92; комсомольського життя та економіки — 2-04-84, 4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді — 2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Наступний номер «МК»
вийде 7 листопада.

В. о. редактора
І. КУЦЕНКО.